

MAGYAR LAPOK

+ 3 Lei

Taxa postală plă
aprobăril Dir. c

Romaszetter Róbert urnak
tér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 235 (1381) szám * Péntek, 1936 október 16

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Megérkezett a Vatikán új követe Romániába

Cassulo András eddigi kanadai nuncius lett a Valerio Vaieri utóda. Ünnepléses fogadtatása volt a bucaresti pályaudvaron

Bucuresti. Saját tud. Szerda este fél 11-kor a Szimplonnal érkezett meg Bucuresti Cassulo András, az új bucaresti pápai nuncius.

Az állomáson ünnepléses, meleg fogadtatásban részesítették. Már tíz órakor sűrű csoportokban érkeztek az északi pályaudvarra az egyházi előkelőségek és világi küldötségek, a Szentatya követének üdvözlésére. Megjelent Cisar érsek, Robu iasi püspök, dr Zombori László, Durcovici és Jovenelli prelátusok, Horváth György, a Barátia plébánia vezetője, Schubert székesegyházi plébános, a szeminárium s a katolikus iskolák igazgatói, a szerzetesek képviselői, bucaresti katolikus egyesületek küldötségei, köztük a Magyar Katolikus Férfiliga küldötsége, Blasko Pál elnökkel az élén, Horváth Sándor jezsuita páter, a bucaresti katolikus magyar mozgalom vezetője és csaknem az egész bucaresti katolikus papság. A külügyminisztériumot Zarifipol Protokoll aligazgató és Vladoianu meghatalmazott miniszter képviselték. A görög katolikus egyház képviselőiben Gheorghescu kanonok, Aftenia bucaresti esperes és még számos lelkes jelent meg.

Cassulo pápai követ minden kíséret nélkül, egyedül szállott ki a vasúti kocsiból. Magas termetű, hatvanon felüli, de ereje teljében levő, alig őszülő főpap. Élénk mozdulatokkal, derűs arccal tartott a fogadására összesereglettek tömege felé, amely az állomás üvegcsarnokának elején állott fel. Csókkal üdvözölte Cisar érseket és Robu püspököt, majd nagyon szívesen köszöntötte a többi főpapat s a hozzá-

intézett rövid üdvözlő szavakra francia nyelven így válaszolt:

— Romániába való jövetelem előtt Kanadában működtem, mint pápai nuncius. Ott volt alkalmam erőteljes katolikus életet, figyelemreméltó katolikus szervezeteket megismerni. Rendkívül örvendek, hogy itt dolgozhatom az önök országában, ahol ugyan-csak fejlett a katolikus élet. Most még csak annyit ismerek egyébként Romániából, amennyit a szép és termékeny földeken látva láttam. Elégtételemet kell kifejeznem amiatt, hogy olyan kiváló személyiségek lehetek utódja, mint amilyen Valerio Vaieri, aki jelenleg a Szentszék párizsi követe.

Egy hölgyzövetségi tag fehér rózsacsokrot nyújtott át a nunciának, a székesegyházi énekkar az „Ime a nagy Pásztor” kezdetű dallénekelte latinul. A nuncius megáldotta az énekkart. Az érsek azután sorra bemutatatta neki az egyházi előkelőségeket és a küldötségek vezetőit. A német ifjuság üdvözlésre tartott karral sorfalat állott s a nuncius közöttük távozott a pályaudvarról.

Cisar érsek külön megköszönte a magyar katolikus férfiliga tagjainak, hogy a fogadtatás ünneplésességét megjelenésükkel emelték.

— A Szentatya követe ő — mondotta azután különös nyomatékkal — mindenki számára, kivétel nélkül.

A nuncius esütörtökön vagy pénteken tesz látogatást Tatarescu miniszterelnöknél és Victor Antonescunál s a jövő hét elején elutazik Sinaia-ba, hogy megbízólevelét Ófelségének benyújtsa.

A kormány új munkatervet készít

A király lugoji bizalomnyilvánítása folytán hosszabb idejű helyén maradását reméli. — Legközelebb a sajtóról, a miniszteri felelősségről s a földművelésügyről terjeszt elő javaslatot

Bucuresti. Saját tud. Kormánykörökben a király lugoji beszédét a legmagasabb bizalommal újabb erőteljes és nagyhorderejű megnyilatkozásának tekintik, azért a liberálisok táborában ismét igen nagy az optimizmus.

Tatarescu miniszterelnök szerdán reggel kijelentette, hogy megkezdte a hadfelszerelési tervet második részének a megvalósítását, ami újabb hosszú munkaidőre való berendezkedést jelent. Ez a körülmény, s Antonescu

külföldi utjának eredményei megerősítik kormányköröknek a jövőbe vetett bizalmát.

A kormány a következő törvényjavaslatokat fogja elsősorban a törvényhozás elé terjeszteni az őszi ülészakban: új sajtótörvény, a miniszteri felelősség új törvénye, a földművelésügy ujjászervezése, a hitel új életre keltése, az ipari oktatás ujjászervezése és a polgári törvénykönyv.

A harmadik szék

(S. I.) — A rövidlátó ember szemüveget hord. A magyar, különösképpen gazdasági dolgokban csodálatosan rövidlátó, annyira, hogy a saját legegységesebb érdekeit sem látja meg. A szemüveget, amit ezért hordania kellene, a sajtó fehetné fel az orrára. De nem teszi.

Ma nincs az itteni magyarságnak nagyobb és sürgősebb érdeke, mint a szövetség. Érdeke ez a falunak és a városnak egyaránt. A gazdának, ki nem kapja meg terményeinek árát és a városi munkásnak, kinek mégis minden keresetét élelmicikkre kell költenie. Érdeke a tanult rétegnek, mely a két szék között végképpen a földre esik, ha a szövettekkel nem kerül ki a harmadik szék, melyen neki is majd helye lesz.

A sajtó, — az a 38 magyarul írt napilap, mely az itteni magyarságot hírekkel ellátja, — két-háromnak a kivételével — még sem törődik a szövetzeti mozgalommal. Még a híreit is alig közli, nemhogy következetes felvilágosítással és toborzással a nagyközönség orrára tenné a szemüveget, hogy mindenki meglássa: folytonos gazdasági stüllyedésének mai nehéz helyzetében mit jelenthet számára a szövetség!

Nem kell egyebet tenni, mint a Szövetkezeti Értesítő-nek, gazdasági és hitelszövetkezeteink központi közlönyének egyetlen számát áttanulmányozni, hogy meglássuk: mennyi történéstől még szövetzeti téren, ha a magyar közönség helyesen ítélne meg a szövetzeti kérdést s azt is, hogy hol vannak, miből és kikből állanak a szövetzeti mozgalom teljes kifejlődésének akadályai.

Az említett kttűnő szakközölny októberi száma fekszik előttünk. (Kár, hogy ez a lap havonta csak egyszer jelenik meg.)

Ebben az egyetlen számban a legkülönbözőbb oldalairól látjuk meg a mi szövetzeti kérdésünket, még pedig adatok és tények tükrében.

A „Tejszövetkezeti problémák” című cikkből meglátjuk mindenekelőtt azt a mérhetetlen előnyt, mit népünk számára jelent, ha a szövetzetek segítségével áttérhetünk a nagyüzemi termelésre, illetve értékesítésre. Ezt jelentette ugyanis az a hatalmas, modern vajgyár, melyet szövetzeti központunk ebben az esztendőben helyezett üzembe a székely fővárosban.

Ez a vajgyár működésének első négy hónapja alatt 1 millió 254 ezer liter tejet dolgozott fel és ebből 50.000 kgr. vajat készített. Átlag 10.650 liter tejet vesz tehát át a szövetzetektől naponta és ebből napi 4237 kgr. vajat köpül.

A cikk felsorolja azt a három falusi tejszövetkezetet, melyek a vajgyár tejszállítóinak az élén állanak. Az első 442.000 leit kap havonta a teleptől a tejért, a második 245.000, a harmadik 230.000 leit. Azután következik sorban a többi: 25—30 falusi tejszövetkezet, 35—40 székely falu munkájának gyümölcse!

Ez a vajgyár nemcsak kttűnő, zamatos, baktérium-mentes vajat készít a város számára, hanem 35—40 székely falut szabadít meg a tejértékesítés időtrabló gondjától és juttat állandó biztos keresethez, hanem már az indulás első pillanatától kezdve hat magyar tanult embernek kenyeret ad, szellemi képességeik számára megfelelő munkakört. Nem szólva azokról, kiknek a falvakban kis jövedelmi többletet juttat!

Forgalomba került az új DREHER—HAGGENMACHER ŐSZI SÖR Kérje mindenütt!

Milyen beszédesen mutatja ez az egyetlen példa, a kezdésnek ez az első lépése, hogy az értékesítő szövetkezet miképpen szolgálja egyszerre a három nagy célt: a falu jövedelmének s ezzel szellemi színvonalának emelését, a városi lakosság jobb ellátását s az egészséges, a nép javán közvetlenül munkáló nemzeti középiskolák természetes és arányos képződését!

Van azonban adat ebben a füzetben arra is, hogy mit jelent a szövetkezeti értékesítés egy-egy falu életében. Egy székely faluban (Gáláteni) 30 éve működik áldásosan a tejszövetkezet. Az évforduló megünneplésének alkalmából a tanító pontosan kiszámította: a szövetkezet fennállásának 30 éve alatt annyi pénzt hozott be a községbe, hogy abból az egész falut minden ingójával és ingatlanával háromszor fel lehetne építeni és be lehetne rendezni!

Az Ave szövetkezet (Turda) városi boltjában napi 50—100 kgr. vaját forgalmaz s más téren is igen hasznos munkát végez a környéki magyar falvak terményeinek értékesítése körül.

Az Ertesítő ezenkívül új hitelszövetkezetek indulásáról, régiiek eredményes munkájáról, munkakörük tágulásáról számol be: megannyi biztató figyelmeztetés arra, hogy magyarságunk gazdasági életének súlypontja merre fekszik.

Van azután a lapban még egy igen érdekes és tanulságos cikk: „Gyászjelentés egy felszámoló szövetkezeetről” a címe. Arról a beszerző szövetkezeetről van benne szó, melyet a székely főváros bőriparosai azért alapítottak, hogy „a kapitalista bőrkereskedők fojtó öleléséből valahogy kiszabadulhassanak és közös árubeszerzéssel addigi sorsukon javíthassanak.”

A cikk elmondja, hogy a beszerző szövetkezet nagy lelkesedéssel indult. Szinte „márhólnapra” összerörte a kapitalisták kartelljét és

az iparosok a bőr-, valamint a kellék-árúhoz sokkal olcsóbb áron jutottak hozzá, mint azelőtt.”

Aztán megindult az ellentámadás. A bőrkereskedők kartellje összefogott. Éket vert az iparosok sorai közé. Egyenként dolgozták meg a szövetkezeti tagokat. Kit a hiúságánál, kit önző egyéni anyagi érdekeinél fogva emeltek ki a sorból.

Akik a magyar hibákra számítottak, mint annyiszor már a multban, ismét jól csinálták meg a számításukat. Az egységes sor felbomlott, a szövetkezet 60 000 lei veszteség után kimondotta a felszámolást...

Pedig kitűnően ment. Bizonyos okok miatt a végleges bezárás előtt három napon keresztül még nyitva kellett tartaniok az üzlethelyiséget. Ezalatt bizományi portékát árultak: a három napon 70 000 lei volt a forgalom.

A beszerző szövetkezet mégis megszűnt. Ezt a forgalmat a távolálló, az ismeretlenül,

csendben dolgozó kis kézművesek bizalma te remtette elő. A vezetők azonban, úgy látszik, jobban jártak, ha a szövetkezet, a sok kis ember segítőkészségével megszűnik. Tehát meg is szűnt, mert az egyszerűek, a kicsinyek között nyilván nem akadt olyan ügyes és bátor férfi, aki a cserbenhagyott, az elárult zászlót meg merte volna ragadni s a magasba tudta volna emelni!

Valóban: gyászjelentés ez. Nemcsak azért gyászos, mert egy jobb sorsra hívatott kezdeményezés bukásáról szól. Szomorúbb benne az, hogy a mi egész itteni magyar gazdasági életünk nagy betegsége okozta *ül is a romlás*.

A mi nagy betegségünk az a hiedelem, hogy közös, jelentős gazdasági eredményeket el lehet érni *nemzeti céltudatosság és nemzeti fejelem* nélkül. Ezt kisebbségi helyzetben még sokkal kevésbé lehet, mint az állami életben, mert a hatalmi kényszer helyett csak az *erkölcsi kényszer* eszközei állanak a rendelkezésre. Ezek is csak akkor ha *ők* azokkal. Ha gyakoroljuk, élesztjük azokat.

A csak gazdasági szempont nem tart eléggé össze. Ezen könnyen győzedelmeskedik az erősebb gazdasági szempontja. *Gazdasági nyomásnak helyt állani csak erkölcsi erővel lehet*, ezeknek pedig éppen a *nemzeti érzés az egyik legfőbb forrása!*

A Szövetkezeti Ertesítő minden száma gondolatokat ébreszt, bár sohasem lépi túl a tiszta szakszerűség szűkre szabott határait. Ezeket túllépni, a tanulságokat a politikai és gazdasági köztudatba vinni: a napisajtó kötelessége volna, azé a 38 napilapé, melyet a nagy magyar közönség tart el.

De nem teszi. A nagy többségük nem teszi.

Önkormányzatot kap Spanyol-Marokkó

Párizsból jelentik: Tangeri jelentés szerint Quipeo de Llano tábornok, a spanyol nemzetiek déli hadseregének a vezére rádióbeszédet mondott, melyben a burgosi kormány közigazgatási tervéről is szólt. Jelezte azt, hogy a kormány az önkormányzatok rendszerétől nem idegenkedik olyan országterületeken, ahol a spanyol államegység iránti hűségről bizonyos lehet. Mivel Spanyol-Marokkó e hűségről tanúságot tett, a burgosi kormány tervbe vette, hogy ennek a vidéknek teljes önkormányzatot

fog adni. Azonban honvédelmi tekintetben továbbra is központosítás alatt marad, s a központi kormány fog ott katonaságot tartani. Llano tábornok arab nyelven is megismételte beszédét.

KÉT TESTVÉR SZÖRNYETHALT A LEZUHANT REPÜLŐGÉPBE. Rómából jelentik: Delfino sokszoros nagyiparos két fia szerdán sportrepülőgépén kísérleti útra indult. A gép lezuhant s mind a két fiu szörnyethalt.

Egy autó és két könnyesepp

írta: Linda Barotti

Aldo imádtá a feleségét. De azért, vaiahányszor Gemma az autója kormánykerékéhez ült, egyszerűen meg tudta volna ölni.

Ami nem is csoda. Gemma borzalmasan tehetségtelen vezető volt. Ügytelenségét ráadásul azzal tetézte, hogy olyan vad sebességgel és olyan vigyázatlanul száguldott állandóan, mintha nem szép, boldog és gazdag fiatal asszony, hanem valami szerencsétlen életunt lenne, aki az autója segítségével igyekszik öngyilkosságot elkövetni.

Aldo minden kirándulás alkalmával dobogó szívvel ült be a kocsiába, a felesége mellé és egész uton, hol szidta, hol meg könyörgött neki, hogy mérsékelje magát valamelyest, az isten szerelméért...

Igy történt ez azon az emlékezetes vasárnap délutánon is, amikor, mint Gemma szokta mondani, „kiruccantak” egy kicsit a környékre.

A dolog mingyárt rosszul indult, mert alig hogy az országutra értek, Gemma nekivezette az autót egy parasztszekérnek, amelyet csaknem felborított. Aldo ekkor még uralkodni próbált magán és éppen csak annyit jegyzett meg, hogy jó volna kissé lassabban menni... Amit persze Gemma eleresztett a füle mellett.

Mikor azonban a következő fordulónál

kis hujja mult, hogy bele nem szaladtak egy motorkerékpárba, amelynek a vezetője dühös szitkokat ordított utánuk. Aldot végre elhagyta a béketűrés:

— Igazán vigyázhatnál egy kicsit! — formedt rá haragosan a feleségére.

— Mi ütött hozzád? — fordult feléje a legnagyobb lelkiyugalommal az asszonyka. — Hiszen semmi baj sem történt!

— Pillanatnyilag semmi sem történt, — sziszegte felháborodottan a férj — de ha továbbra is ilyen esztelenül vezeted az autót, katasztrófába rohanunk!

— Azt mondd, hogy esztelenül vezetek? — méltatlankodott Gemma és dühében úgy megmarkolta a kormánykereket, hogy az autó majd hogy le nem fordult az útról, az árokba.

— Igenis, ha éppen tudni akarod! — tört ki Aldóból a régóta visszafojtott harag. — Nem tartasz balra, fityeg hányz a jelzéseknek, úgy száguldasz, mint az örült... Nem tűröm ezt tovább! Meg fogom tiltani, hogy a volánhoz ülj!

— Megtiltod? — szisszent fel vérig sebzellen az asszony. — Kikérem magamnak! Azt teszem a saját autómmal, amit akarok!

Aldo, hirtelen elhatározással, egyik kezével megragadta az asszony karját, a másikkal pedig megállította az autót.

— Jó, hát akkor kiszállok a „te” autódból. Érted? — fakadt ki olyan haragosan, hogy Gemma most először ijedt meg igazán. — Igenis — ismételte holtápadtan a férfi, miközben becsapta a kocsiját, — már könny nél-

kül tudom, hogy az autó a tiéd, éppen eleget hangoztattad. Elvezd hát egyedül a „magántulajdonodat.”

— Gyalog szándékozol hazamenni? — kérdezte hűvösen Gemma.

— Ne törődj velem! Lehet, hogy nem is megyek többé haza.

— Tedd azt, amit jónak látsz — vont vállat dacosan az asszony és azzal már el is robogott, szédítő gyorsasággal.

Aldo elkéseredetten bámult az autó után, amely nagy porfelhőt vert fel maga mögött. Kétségtelen, hogy Gemma már nem szereti... Ez biztos. Milyen közömbösen hagyta magára, az országot közepén! Felületes, elbizakodott teremtes. Hiába, ilyen asszonyok lesznek az elkényeztetett, gazdag lányokból... Még csak józanul beszélni sem lehet vele, amióta apja, születésnap ajándékkul, ezzel az átkozott autóval lepte meg. Azelőtt sohasem veszekedett a fiatal házaspár... Az autó volt minden civakodásnak az oka.

— Bárcsak vinné el az ördög azt a nyomorult masinát — morogta fogcsikorgatva Aldo, miközben lassan botorkált az uton.

A következő percben éles, csörömpölő zaj és rémült sikoltás ütötte meg a fülét. Aldo egy ugrással az út szelen termett és lenézett, a lejtős ösvény következő kanyarulata irányába.

A vér meghűlt az ereiben, amikor megpillantotta ott Gemma autóját, amely nekiszaladt az út korlátjának, átszakította azt és felfordulva, az árokba zuhant.

Aldo később maga sem tudta, hogyan ér

A spanyol események miatt megdrágult a rizs, a kakaó és a csokoládé

Satu-Mare. Saját tudósítónk jelenti: A csokoládé gyárak most adták ki őszi árjegyzéküket és a kereskedők és a közönség meglepetésére, tízszázalékos áremelést jelentettek be. Ugyanakkor a kakaó árát is felvitték tíz százalékkal. Az árak felemelését a spanyol eseményekkel magyarázzák és azt mondják, hogy a kakaóbab termelése és szállítása a spanyol belháború következtében jelentős nehézségekbe ütközik, ami a nemzetközi piacon is élenken érezteti hatását. A csokoládégyárosok és a kakaó-szállítók bejelentésével egyidejűleg a rizs árát is felvitték nyolc-tíz százalékkal. Itt valutáris nehézségeket hoznak fel mentésül, ami már kevésbé indokolt, mivel a külföldi valuták leértékelésével valamennyit emelkedett a lei vásárlóereje. Ennek dacára a kereskedelem újabb áremeléstől tart.

Reuma ideje fájdalmak okozója
 azonban az
ASPIRIN
 TABLETTÁK
 elűzik fájdalmait

BAYER

Londonban minisztertanács, Párizsban államtanács

A Moszkva-Párizs-Berlin közötti feszült helyzet kiegyenlítését keresik. — Késik a nyugati hatalmak új locarnói értekezletét

Londonból jelentik: Diplomáciai és politikai körökben nyugtalanul szemléljük az utóbbi napok európai eseményeit. Anglia eddig sem hivatalosan, sem a közvélemény útján nem állt egyik oldalra sem. Az utóbbi huszonnégy órában azonban a Moszkva-Párizs és Berlin közötti feszültség olyan méretet öltött, hogy a közbelépést elkerülhetetlennek tartják.

Az új külpolitikai helyzet jegyében ült össze szeptember este az angol minisztertanács. Először Edén a szovjetországi és a francia nagyköveteket fogadta. A sajtó szerint az orosz szovjet nagykövete új jegyzéket hozott új vádakkal az úgynevezett fasiszta-államok ellen, hogy ezek a spanyol nemzetiek javára folytatják beavatkozásait. A szovjet nagykövete egyúttal igényelte, hogy a spanyolországi események ügyében a semlegeségi bizottságot újból azonnal hívják össze.

Edén ezután a német és az olasz nagykövetet kérte magához, majd megkezdődött az

le a lejtőn, félig rohanva, félig gurulva a felborult autóhoz, amelynek romjai alól éppen abban a pillanatban bujt elő Gemma, akinek valami megmagyarázhatatlan csoda folytán semmi baja sem történt. Az asszony a világ legtermészetesebb arcával leporolta a ruháját, megigazgatta autósapkáját és aztán mintha csak otthon volna az öltözőszobájában, nyugodtan elővette kis tükrét.

— Látod-e hát végre, hová vezet a vigyázatlanságod? — kiáltotta elfulladva Aldo, amikor végre szóhoz jutott, a nagy ijedség után.

— Ennek igazán nem a vigyázatlanságom volt az oka. — vetette oda dacosan Gemma és a világról nem nézett volna a férje szemébe.

— Hát akkor minek tulajdonítsam azt, ami történt? — dühöngött magából kikeelve Aldo. — Legalább százszor megtettük már ezt az utat, százszor láthatad ezt a korlátot, amelynek most egyenesen nekimentél. Hogy lehet, hogy nem vetted észre? Hiszen ugye bukkan elő, a fordulón túl, hogy még a vak is láthatja!

— Senki sem láthatta volna — kezdte haragosan Gemma, de a hangja sírásba fulladt. — Senki sem láthatta volna, ha a szeme történetesen tele van könnyel... — fejezte be a megkezdett mondatot. De addigra már a férje nyakába borulva zokogott.

Aldo boldogan ölelte magához és diadalmas pillantást vetett a gyűlölt autó roncsaira.

— Szent a béke, Gemma. — szólt, miközben gyöngéden megozólkolta a gyerekesen szipogó asszonykát, — de ezentúl kizárólag taxin fogunk járni...

angol minisztertanács, amelynek véleménye azonban a francia-német bonyodalom ügyében nem volt egységes. Az angol fiatal miniszterek szerint Németország csak ürügyül akarja használni a francia kommunisták elzászi szónoklásai miatt hangzottatott sérelmét. Azt akarja ezzel elérni,

hogy a sérelmi jegyzék által támasztott diplomáciai zűrzavarban ismét eltolódjék a locarnói hatalmak közötti tárgyalások határídeje.

Egyébként Londonban Németországnak az új locarnói értekezlet kitűzésére vonatkozó válaszát a hét elejére várták. Ugyanennek az órhatalmi értekezletnek a kérdésében azonban már valami megállapodás jött létre Blum és Edén között. Ezek szerint az értekezletet akkor is összehívják, ha a német válasz késik. Az eddigi tervek szerint az értekezlet november derekán kezdődne.

Delbos külügyminiszter előadása az elzászi kommunista beszédek miatt előállott helyzetről

Párizsból jelentik: A vasárnapi kommunista beszédek miatti német tiltakozó jegyzékről való elhatározás végett szeptember Lebrun,

Beck lengyel külügyminiszter Párizsban

Francia-orosz külpolitika helyett francia-lengyel együttműködést és közvetítő politikát terveznek

Párizsból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter szeptember a francia fővárosba érkezett. Megérkezése után magánjellegű látogatásokat tett. Csütörtökön Delbos külügyminiszter ad ebédet tiszteletére, mely alkalommal jelen lesz Blum miniszterelnök is.

A politikai körök és a lapok úgy fogják föl a Beck látogatását, hogy az a Rydz-Smigly lengyel hadseregfelügyelő útján kezdett francia-lengyel együttműködés következetes továbbfolytatásának a megnyilvánítása. Ez együttműködés további megerősödése várható.

Az Intransigeant írja, hogy a fenyegető német-orosz összeütközésben Lengyelország szilárdan elzárkózik mindkét fél elől. A maga területén nem enged átvonulást egyik félnek se. Erre a mindkét országgal kötött megemlékezési egyezménye is kötelezi. Az esetleges átvonulási szándékokkal szemben gyakorlatilag úgy kell helytállania, hogy

a lengyel hadsereg készenlétét minden behatolással szemben meg kell szerveznie. Ebben a tekintetben a francia-lengyel katonai szövetség segítségét is igényelheti s a Rydz-Smigly hadseregfelügyelő párizsi látogatása éppen erre vonatkozott

közársasági államfő elnöklése mellett összeült az államtanács. Az ülésen Delbos külügyminiszter ismertette az ügyet, s a német jegyzék tartalmát. A külügyminiszter különösen azt emelte ki, hogy a német kormány nem kíván elégtételt. Ez a tény a helyzetet megkönnyébbíti, de a kérdés ezzel még nincs elintézve. Az államtanács megállapodásáról csütörtök reggelig még nem adtak ki további közléseket.

Mit irnak az olasz és a belga napilapok

A politikai körökben sok meggondolást kelt az, hogy az olasz és a belga sajtó hogyan foglalkozik az elzászi kommunista kiszólásokkal. A Popolo di Roma úgy látja, hogy Párizsban igen komoly aggodalmak támadtak e kiszólások fejleményei miatt. A lap helyesli a német tiltakozást. A Messagero azt mondja, hogy

Elzászban a vasárnapi kommunista beszéd kiélező szándékkal hangzott el, s a francia-német viszony végleges elromlását akarja.

A brüsszeli Gazette azt írja, hogy Thorez, francia kommunista vezér vasárnapi beszéde szándékos kihívás volt Németországgal szemben. Ha a Blum-kormány nem tudja megfékezni az őt támogató Népfrent ilyen kilengéseit, akkor a francia külpolitika a kommunista uszítások martaléka lesz és vesztébe fog rohanni. Ezen az úton Belgium nem hajlandó követni Franciaországot, holott eddig mindig vele tartott.

Viszont — írja a lap. — Franciaországnak Oroszországgal is van kölcsönös segélynyújtási egyezménye. Ezen az alapon Oroszország igényelhetne megsegítést egy német támadás esetén. Ez az oroszoknak nyújtandó francia segítség tehát szöges ellentétben áll a lengyel semlegeségi követelményével. A két ellenmondó kötelezettségből a francia külpolitika csak úgy szabadulhat, ha a német-orosz konfliktusban közvetítőként lép fel, amire Lengyelország is közbeékelte helyzeténél fogva szintén rá van utalva. Ennélfogva a francia-lengyel találkozók mögött annak a tervezése látható meg, hogy ilyen közvetítő együttműködés alakuljon ki a francia és lengyel külpolitikában.

Megkapóan bájosak

KRANE ANNA bárónő:

A Názáreti

cimmel IJJAS ANTAL iordításában most megjelent legendái Kriszvs Urunkról.

Képes fedőlappal 141 oldal. Ara 85 lel.

Kapható könyvoszályunknál

Szovjet-Oroszország igazi arca

Az angol szakszervezeti szövetség főtitkárának könyve az orosz állapotokról

Erdekes ismertetést olvassunk Walter Citrine-nek, az angol szakszervezetek kongresszusa főtitkárának „I search for truth in Russia” című, legutóbb megjelent könyvéről. Walter Citrine, aki nemcsak az angol munkásság körében játszik nagy szerepet, hanem elnöke a nemzetközi szakszervezeti munkás szövetségnek is és általában, mint a szovjetköztársaság régi jó barátját ismerik, — a múlt évben utazta be feleségével együtt Oroszországot. S amikor könyvében — teljes tárgyilagossággal, minden érzelemnyilvánítás és szenvedély nélkül — olyan sötétben festi le az ottani közállapotokat, semmiképpen sem lehet őt elfogultsággal vádolni, mert hiszen ő maga sehol sem tagadja, hogy a fasizmust éppen olyan izzóan gyűlöli, mint amennyire az orosz bolsevizmusért lelkesedik.

Citrine a múlt év őszén először Leningrádba utazott, onnan Moszkvába, Nizsnij-Novgorodba, egészen a Fekete tengerig, majd keresztül Kóborolt a Kaukázuson. Az angol munkásvezér a szovjetorosz utazási iroda, az „Intourist” egyik hajóján utazott Leningrádba. Első meglepetése a pénzváltásnál volt. Hivatalosan az angol font 5 rubel és 60 kopek. Mégis, a „Fekete Tőzsdén” 100—200 rubelért lehet beváltani. Leningrádban fölfegyverzett szakszervezeti vezetők várták Citrine elvtársát; üdvözlő beszédet intéztek hozzá s írásbeli engedélyt adtak át neki, hogy szabadon járhat-kelhet Oroszország területén. Azonban: állandó kísértést jelent ki melléje, akinek, mint utóbb kiderült, az volt a feladata, hogy az angol elvtárs minden lépését és szavát figyelje s arról felettes hatóságának pontosan beszámoljon.

Leningrád főutcáján elsősorban a moszkos omnibuszok, a magángépkocsik rendkívül csekély száma s a rosszul öltözött, rongyos emberek tüntek fel Citrine-nak. Az opera pompás, a cári páholyt gazdag parvenüt bérelik busás pénzért.

Az angol munkásvezér mindenekelőtt a „Sokorok” cipőgyárat tekintette meg, amelyet, mint mintagyárat, mindig első látványosságként mutatgatnak az idegennek. Ez a gyár gumitalpú cipőket készít, igen rossz minőségben, amiket aztán a népbiztoságoknak szállít le. A munkás, aki darabmunkát végez, beosztása és teljesítménye szerint 125—250 rubelt kap havonként. Az igazgató fizetése havi 2000 rubel. Egy korábbi alkalommal megfigyelte Citrine, hogy az orosz hajón egy pohár borért 12 rubelt kérnek. Eszerint ennek a mintagyárnak munkásai havi keresetükből összesen 10 pohár bort ihatnak. A bort tehát valóban fényűzési cikknek kell tekinteni. Az üzletek kirakataiban fantasztikusan magas árak láthatók.

Citrine ezután megtekintette a híres Putilow-műveket, a háborúelőtti Oroszország legnagyobb hadianyaggyárárt, mely ma is 30 ezer munkást foglalkoztat. Ezek közül 8 ezer nő. Általában megállapította, hogy Oroszországban a nők igen nehéz, nemük erejét messze felülmúló munkát végeznek a vasgyárakban és bányákban. A munkások havi bére ebben a gyárban 80—400 rubel között ingadozik. A Putilow-művek jövedelmezőségét illetően senki sem tud komoly és megbízható felvilágosítást adni. A munkások pizkosak, a szükségesleti helyiségek leírhatatlan állapotban vannak. Mindenütt befürt ablakok, amelyek nyilván évek óta nem kerültek kicserélésre.

Az angol munkásvezér ezután az áruknál elemzi és megállapítja, hogy az állam a gabonát a termelőtől hivatalosan megszabott áron elveszi és aztán tiszteres áron adja el az ipari munkásoknak. Az állami gyárakban előállított iparcikkéért ezzel szemben a földművesnek százszoros árat kell fizetnie. A textilárakat illetően Citrine megállapítja, hogy egy angol munkás napi keresetéből vásárolhat annyi árut, mint egy orosz munkás két-három heti béréből.

Olvassátok és teriesszétek a Magyar Lapok-at!

s egy szovjet-földműves két-három havi fáradtságos munkájának eredményéből. A munkásnak ilyen nagyfokú kizsákmányolása eredményezi a tömegek gyöngye vásárló erejét.

Ezzel kapcsolatban beszél Citrine a jóléti intézményekről, amelyekkel a kommunista kormányzat annyit dicsekszik a külföld előtt, — és rámutat arra, hogy ezeknek a gyümölcsét csak az ipari munkásságnak legfeljebb 5 százaléka élvezi, míg a parasztok milliói, akik az orosz lakosság túlnyomó részét alkotják, soha, semmit sem kapnak ezekről a jóléti intézményektől.

Az úgynevezett Stachanow-munkások, akik egyéni túlteljesítményeikkel a termelés ütemét meggyorsítják, kezdetben 1000—1200 rubel havi fizetést és ezenkívül igen sok kedvezményt kapnak. A gyárigazgatók azonban Citrine előtt maguk beismerték, hogyha ezeknek a munkásoknak teljesítménye révén sikerült az átlag-termelést emelni, akkor ezeket a magasabb béreket azonnal rögzítik a régi színvonalon. A munkások százezeinek kizsákmányolására kiváló és olcsó eszköznél bizonyult néhány száz munkásnak az anyagi megvesztegetése, akik gyorsabb munkaménetet diktálnak, valamint a gyárkapukon szegycsapatok elhelyezése, amivel a gyengébb munkásokat pellengérré állítják és megkároztatják.

A kapitalista világrend minden szivtelenségét és a munkásokra hátrányos módszerét átvették, hatványozott mértékben ezek az új kommunista gyárigazgatók. — állapítja meg Citrine.

Ezzel kapcsolatban megemlíti még, hogy a gyárigazgatók, attól való féltelmükben, hogy bizonyos ideig munkaképtelenek lesznek, terhes asszonyokat nem vesznek fel, vagy jólére elbocsátják. Ennek azután az a következménye, hogy a gyermekáldás elleni védekezés rendkívül mértékben virágzásnak indult.

Az értelmiség helyzete hasonlóan alacsony színvonalon áll. Egy orvos csak állásbárműködés révén képes havonta 800 rubelt megkeresni, egy vállalati titkár 500 rubelt, — mindenesetre azzal a különbséggel, hogy ez az állami villákban ingyen lakik és egy állami gépkocsit kap, vezetővel.

Legtöbbször keresnek a divattudósítók és a jazz-karmesterek.

— Egész Oroszországban senkinek sincs tiszta harisnyvája! — írja Citrine egy moszkvai szállodából. — Moszkva tiszta külsejű, a társasgépkocsik gyorsan és szabályszerűen közlekednek, de az emberek rongyosak és tisztátalanok. Az elvtársak büszkén emlegetik, hogy a vonaton megszűntek az első és második osztályt. Valóban: nincs osztálykülönbség, de mégis „kemény” és „puha” ülésben válogathat az ember a vonatokon, s ezek között az árkülönbség igen nagy!

Citrine csodálkozik, hogy mi itt a különbség a régi szokással szemben s megállapítja, hogy

nem hisz olyan demokráciában, ahol csak a számokat festik át, de a különbségtétel megmarad.

Az új moszkvai épületek igen gyenge értékű munkáról tanuskodnak. Az iskolákban és középületekben nem található egyetlen jól záró ablak, az ajtókon nyílások tátonganak, a falak repedezettek, vagy éppen beomlással fenyegetnek, a kerítésről hull a vakolat s az aszfalt szétfolypik. Néhány éven belül ezek a nagyvárú épületek romhalmazzá lesznek. Ha valahol egy hatszemélyes felvonó van, legfeljebb egy ember mehet föl ezen a recsegő-ropogó, veszélyes alkotmányon.

Az élet igen drága Moszkvában. A moszkvai fegyverműveknél 80 ezer alkalmazott dolgozik. Ezek közül 8 ezer vállalati munkás.

— És a többiek? — kérdezte Citrine.
— Fogynak. — hangzik a kurta feletl.
A mérnökök havonta 500 rubelt, a vállalati munkások 200 rubelt kapnak s a többi 70 ezer havonta 40 rubelt.

Citrine megrendült és kétségbeesett ezek

Sétapálcák és bunkósbot

Sétapálcák és bunkósbot

A legnagyobb angol sétabotgyár, a Henry Howels Co beszüntette az üzemét. Ennek kétségtelenül az az oka, hogy az emberiség kezd visszatérni az őslapothoz. Ez kissé különösen hangzik, mégis így van. Az ősember ugyanis nem hordott sétapálcát, legfeljebb doronggal, bunkósbottal, faaggal, karóval legyverte fel magát a dűvadak és — embertársai ellen. Az egyiptomi fáraók idején már használatos volt az arannyal díszített bot, ami a királyok és főpapok kiváltsága volt. Később művészeti emelték a sétabotkészítést és a középkor műtöviséi remekbekerült ezüst, arany és faragott elefántcsontfejtű botokat készítettek. 1832-ben alakult azután a Howel Henri Co botgyára Angliában, ez volt a legnagyobb botgyár a világon s az angol gyökérbotok, az indiai bambusz és a bodeni meggyfabetok világszerte elterjedtek. A régi Magyarországon Zayugrócon, a Zay grófoknak és Borosjenőn volt botgyárak.

Az angliai sétapálcagyár megszűnésének két oka van. Az egyik az, hogy Eudárd angol király födellen fölvel, sétapálcák nélkül járt mindenütt. Őt követik az angol divatférfiak, amikor sutbadobják sétapálcáikat.

A másik ok: elmúltak azok az idők, amikor az ifjak 24 éves korukig nem járhattak sétabotokkal. Az érettségi vagy a nagykorúság jogosított fel erre. Ma az ifjuság sétabot helyett bunkósbotot sétál és minél több a zaj, annál kevesebb a sétapálcák és több a — bunkósbot. Így tért vissza a finom és művészi kivitelű sétapálcákról az emberiség egy nagyrésze az őslapothoz s vékony, hajlékony bambuszpálcák helyett jól marokrafogható bunkósbotokkal szereli fel magát, hogy védekezzen — vagy támadjon.

S amilyen mértékben szaporodnak a farkósbottal támadók, olyan mértékben nő a bunkósbottal védekezők száma. Bunkósbot pedig minden erdőben vadon teremnek.

Ezért bukott meg a legnagyobb angol sétabotgyár. (h. ó.)

hallatára. Kísérője azonban, aki minden lépését figyelte és minden szavát hűen visszaadta felettes hatóságának, komoly hangon magyarázta, hogy Oroszországban más a helyzet, mint külföldön.

— Oroszországban — mondotta — az állam a munkásé; Németországban a kapitalizmus uralkodik. Oroszország nem fosztja ki börtöni munkásait!

Elmondja még Citrine, hogy azok a gyárigazgatók és általában vezető személyiségek, akikkel összekertült, gondolkodás nélkül hazug felvilágosításokat adtak neki. Bizonygatták például, hogy Moszkvában kétszáz ezer gépkocsi van. Citrine ezzel szemben megállapítja, hogy legfeljebb húszezer ha van. Egy országos főfelügyelő azt állította, hogy egész Oroszországban összesen tízezer elzűllött gyermek van. Ezzel szemben Citrine a hivatalos szovjetkimutatással bizonyítja, hogy négyszáz ezer ezeknek a gyermekeknek a száma.

Ime, így fest a helyzet — egy szovjetbarát angol politikus leírása szerint is! — abban a Szovjetoroszországban, mely magát proletárparadicsomnak híreszteli s hazug jelszavakkal, tudatlan emberek tudatos megtévesztésével és áldemokrata tanokkal állítólag a kapitalista világrend ellen hirdet harcot, de a valóságban a polgári rend ellen tör. Es ebben a harcában — céljainak minél könnyebb elérhetése érdekében — veszedelmes kapitalista államoknak tüntet fel mindazokat az államokat, amelyek nem állanak az egyedül üdvözítő bolsevista világszemlélet alapján, de amelyek szociális szempontból, a munkásság s általában a szegényebb néposztály problémáinak megoldása terén jóval többet és értékesebbet alkottak.

Vajjon mi más az ő áldemokráciájuk, mint új szovjetelgondolás alapján kiépített kapitalizmus — a javából?

Fodor Viola.

A nemzeti csapatok döntő győzelmet arattak Oviedonál

A Madridtól kivezető összes vasúti vonalakat elfoglalták. — A vörösek borzalmas kegyetlenkedései Siguenzában

Párizsból jelentik: Burgosból jött közlés szerint a nemzeti csapatok Oviedo fölmentésénél döntő győzelmet arattak. Az elesett vörös katonák között két francia és egy belga tisztet, a foglyok között tizenegy szovjetoroszországi tisztet találtak.

SIGUENZA VÁROST IS ELFOGLALTÁK A NEMZETIEK.

Burgosból jelentik: A nemzeti csapatok elfoglalták Siguenza püspöki várost, amely az utóbbi napokban a vörösek garázdálkodásának borzalmas színhelye volt. A kommunisták ugyanis a város ostromára azzal válaszoltak, hogy a városból is, a vidékről is a nemzeti érzelmű lakosság vezetőit túszoikként összefogdoszták s minden előzetes tárgyalás, vagy bírói fiélet nélkül kivégezték. A túsok csoportja 200 emberből állott. Közöttük volt a siguenzai püspök és tíz papja. A nyolcszáz évvel ezelőtt épült székesegyházat felgyújtották, a benne levő világhírű műkincseket, képeket és templomi edényeket összeharcsolták. A püspököt kivégzése előtt kegyetlenül megkínózták. A kivégzéseket pisztollyal hajtották végre és azután — orosz módszer szerint — kézigránatot dobáltak a halottak és haldoklók tömegébe.

(Siguenza elfoglalásával a spanyol nemzeti csapatok hadászatiag nagyon fontos pontra jutottak. Siguenza északkeleten zárja el a Madridból kivezető vasutvonalat. Délkeleten Aranjuez legutóbbi elfoglalása a másik kivezető vasutvonal elzárását jelenti. Siguenza és Aranjuez között 150 km. a távolság s ez maradt csak szabadon a Madridból való kijutásra.)

Az ÁLLAMI

SORSJÁTÉK

F O N T O S

minden játékos számára

LEGYEN GONDOS A NYEREMÉNYEK ELLENŐRZÉSÉNÉL!

Sorsjegyet így kell ellenőriznie:

- 1 Vegyen elő egy újságot és ellenőrizze a Sorsjáték húzási listáján először a törzsorsjegy számát, hogy megállapíthassa, nem nyerte-e a nagy nyeremények, egyikét. Azután ellenőrizze az utolsó számjegyet, vajjon nem nyert-e 7000 vagy 3636 lelt.
- 2 Miután végzett a törzsorsjegy ellenőrzésével, kontrollálja ugyanezen módszer szerint a melléksorsjegy számát.
- 3 Még ha az újságok listái szerint nem is nyert volna, őrizze meg sorsjegyét és várjon 3-4 napig....
- 4 ...míg sorsjegyárusa megkapja a hivatalos húzási jegyzéket. Egy példányt ingyen bocsát rendelkezésére, amely alapján úgy ellenőrizheti sorsjegyét.

A. SORSJÁTÉKON TEGNAP

44.623 NYEREMÉNYT

sorsoltak ki. Önnek a legnagyobb érdeke, hogy sorsjegyét kétszer ellenőrizze, nehogy tévedés történhessék.

A belga király bejelentette, hogy országa áttér az önálló honvédelemre

A francia-belga katonai szövetség felbontását jelenti a király beszéde

Brüsszelből jelentik: Lipót belga király a szerdai minisztertanácsban nagyjelentőségű beszédeit mondott, amelyet este közöltek a sajtóval. Beszédét azzal kezdte, hogy a belga uralkodók, mikor esküt tesznek, az ország sérthetlenségének és függetlenségének biztosítását fogadják meg. Miként elődei, úgy ő is meg akarja tartani esküjét. Ezért mindenekelőtt Belgium katonai megerősítését tartja a legrésztelenebbnek. A kormány már egy évvel ezelőtt felvetette az ország katonai megerősítése tervéét. Elsősorban Németország újrafegyverkezése, amely kiváltotta Olaszország és Oroszország teljes újrafegyverkezését. — szükségessé teszi Belgium fegyverkezését is, a békés állapot megővése érdekében. Szükséges az újrafegyverkezés a hadviselés módszerének megváltozása miatt is.

A továbbiakban a Rajna-vidék német megszállását, s a nemzetközi biztonság megrendülését jelölte meg a király az önálló fölfegyverkezés okául. Hivatkozott aztán arra is, hogy

az egyes államokban olyan szélsőséges mozgalmak indultak, melyek a szomszédos államokba való áttéréssel is fenyegetnek. Ez ellen is Belgiumnak saját szempontjai és érdekei szerint kell fölfegyverkeznie.

— Belgium katonai politikája nem arra törekszik, — mondotta a király, — hogy hódításokra és támadásokra irányuló háborút keressen és győzelemszomját akarjon kielégíteni. Ellenben arra törekszik, hogy távol tartsa a háborút az ország határaitól.

— A Rajna-vidék megszállása, amely a locarnói egyezmény felborulását jelenti, csaknem a háboru előtti helyzetbe juttatott vissza bennünket.

— Hollandia és Svájc büszke és öntudatos viselkedése is azt igazolja, mennyire súlyos és sürgős katonai felszerelésünk módosítása. Mert nem elégséges az esetleges támadásokról beszélni, hanem fel is kell készülni azokra.

LEVERŐ HATÁS PÁRIZSBAN.

Párizsból jelentik: A belga király beszéde leverően hatott a francia sajtóra. A beszéd szövege késő éjszaka jutott a lapok tudomására s így még nem tudott behatóan foglalkozni vele. Diplomáciai körök véleménye egyelőre az, hogy Belgium önálló akcióját össze kell egyeztetni az érvényben levő nemzetközi előzményekkel. Így meg lehet akadályozni azt, hogy európai jelentőségű szakítások álljanak elő.

Párizsból jelentik: Bombaként hatott a párizsi sajtóban a belga külpolitika elhajlása. Francia körökben tisztában vannak azzal, hogy a belga lépés a francia-belga vezérkari együttműködés felmondását jelenti. A „Petit Parisien” szerint Belgium ezzel a lépésével elvesztette azt a támogatást, amit a locarnói egyezményben három nagyhatalom biztosított az ő részére. Az „Echo de Paris” azt írja, hogy Németország márciusban, Olaszország júniusban, Belgium pedig októberben szegte meg a locarnói egyezményt. Az „Oerve” véleménye szerint a francia külügyi hivatal kellemetlen meglepetésnek minősíti a belga király beszédét, mert semmi előzetes bejelentés nem történt, hanem egyszerűen csak felmondta a nemzetközi szerződést.

AZ OLASZ SAJTÓ IS ROKONSZENZVEL FOGADJA A BELGA LÉPÉST.

Rómából jelentik: Az olasz sajtó és közvélemény nagy rokonszennvel fogadta a belga király beszédét. Politikai körök véleménye szerint a „nemzeti önállóság érdekében való fölfegyverkezés” gondolata teljesen fedi Mussolini álláspontját.

SVÁJC ÖNÁLLÓ PÉNZPOLITIKÁT KÖVETEL, S NEM CSATLAKOZIK A NYUGATI ÁLLAMOK VALUTA-EGYEZMÉNYÉHEZ.

Bernből jelentik: Mayer pénzügyminiszter szerdán beszédet mondott, amelyben Európa pénzügyi helyzetével foglalkozott. Többek között kijelentette, hogy a svájci kormány nem csatlakozik a nyugateurópai valuta-egyezményhez és azoktól teljesen függetlenül alakítja ki a svájci frank árfolyamát. El akarják kerülni ugyanis, hogy a nyugati országok belpolitikai eseményei a svájci frank értékét is befolyásolják.

A francia-német határ

Irta: Réczey Ferenc

A francia-német viszony újkori és legújabbkori történelme — Európa történelme. Századok óta egész kontinensünk részben ennek a rajnai párharcnak függvényeként mutatkozik előttünk. Az államok és nemzetek egész Európában aszerint közelednek egymáshoz, vagy távolodnak egymástól, amint e hullámzó menetű és lankadni nem akaró viadal egyik vagy másik feléhez csatlakoznak.

Évezredes vetélkedés

A Rajna elnevezése alatt nemcsak a víznyomását kell értenünk, de azt a több mint 180 km széles területsávot, mely e hatalmas folyamat jobb és bal partján Svájtól egészen a forkolatáig kíséri. Ez a terület minden időben véres és elkeseredett összefüzetések színhelye volt. Nagyon messze kell nyúlunk a történelmébe, hogy a kezdet kezdetét megtaláljuk. A harmadik század második felében tört be a frankok germán népe a Rajna alsó folyása mentén római területre, az *alemannok pedig* a mai Elzászt önzönlötték el. Kerekén négyszáz évig egyesítette a frank birodalom a különböző néptörzseket és fajokat az Elbától le messze délnyugatra a Pireneusokig. De ez a hatalmas egység megbomlott, — az uralkodó osztályok kettéváltak — keleten erkölcsben és szokásban germánok maradtak, míg túl a Rajnán római és főleg gall elemekkel erősen keveredve, két különböző nép került szembe egymással. Az első elhatárolások természetesen nem lehettek és nem is voltak olyan eltérők, mint a maiak. A legrégebbi német-francia határterületekről azt olvassuk, hogy ott minden, csak nem nyelvi és nemzetiségi elkülönülés volt. Lotharingiában pl. tiszta francia törzsek kerültek német fennhatóság alá, míg a teljesen német fajú Flandria a túlsó oldalon maradt. Ebből is látszik, hogy a verduni szerződés (843) nem két teljesen különálló birodalmat akart teremteni.

A határ és megint csak határkérdés az elhatárolás okozója elsősorban és legfőképpen. A politikai, gazdasági és katonai hatalom fokozatos kiépülésével századok óta ugrásra készen nézett farkasszemet a francia és német törekvés a Rajnán túli területeken. Már a XII. és XIII. századtól kezdve elkezdődött és makacs, visszavisszatérő küzdelmek indultak meg a *stratégiai* határokért. Örök kívánság és sóvárgás francia részről a *Rajna* elérése úgy, ahogyan az 1648-tól a század végéig és a napoleoni időkben a középső és az alsó Rajnánál sikerült is.

A politikai küzdelmek és fegyveres összecsapások sorát ez év márciusában a katonaságtól mentesített rajnai övezet német részről történt újólagos megszállása zárta le, mely kihátolásában és várható következményeiben egész Európa számára súlyosabb kérdés, mint két ország egymásközti vetélkedése. Ezt mutatják a legutóbbi napok eseményei is.

Nincs többé területi ellentét Németország és Franciaország között. Ezt a tételt nem akarják ma sem elfogadni a Rajnától nyugatra, bárholgy hirdetik és világgá a németek. A „szécsurité” gondolata csirázott ki már Richelieu rajnai terveiben, folytatódott XIV. Lajos egyesítési szándékában a keleti határokon, ezt akarták megalapozni a nymwegei (1678), a ryswiji (1697), a campofornói (1707) és a lünevillei (1801) békekötések is. Amikor a bécsi kongresszus Franciaországot régi határaitra szorította vissza, akkor is csak elszunnyadt, de nem halt meg végleg a rajnai törekvés. A Bourbonok, a második császárság és a köztársaság óta ugyanez maradt meg politikai célként. 1871-től 1914-ig Elzász-Lotharingia német részről történt bekebelezése óta pedig inkább lehetetlenné vált minden közeledés.

De a világháború sem hozott teljes és tökéletes kielégülést. „Nem lehetett most többet elérni az angoloknál és az amerikaiaknál”, — mondotta 1919-ben azon az emlékező tárgyaláson Clémenceau — „tizenöt év múlva már nem lesznek, de ez a tizenöt esztendő legyen elég Franciaországnak ahhoz, hogy határaink elérjék a Rajnát”.

Lepergett az idő óráján ez a hármas lustrium is. A második versaillesi szerződéstől

és a Ruhr megszállástól Locarnón, Lausanne-on át hatalmas volt az út, a rajnai hídfőket is jóval hamarabb ürítették ki, minthogy azt eredetileg tervezték, a Saar-vidék ismét visszakerült Németországhoz. — a katonaságtól mentesített övezet a múlté ma már és Clémenceau rajnai álma távolabb jutott a megvalósítástól, mint ezelőtt tizenöt esztendővel.

Pedig a keleti határ biztonságának kiépítésénél a békeszerződésben Németországnál mentek el legtovább. A versaillesi és ennek mintájára megalkotott többi párizskörnyéki szerződés katonai rendelkezései állandósítani kívánták azt az állapotot, amely győztesek és legyőzöttek között fennállt és amely az egyik oldalon korlátlan felfegyverzési és felszerelési lehetőségre nyújt alkalmat, a másik oldalon pedig a haderőnek még azt a megszervezését sem tartotta megengedhetőnek, mely a pusztá védekezés számára elegendő.

Az „ütőköző állam” gondolata

A Franciaország és Németország között 1919 júliusában megkötött versaillesi szerződés elsősorban biztosítani akarta Franciaország új keleti határait. E cél érdekében francia katonai körök eredetileg úgy tervezték, hogy az Elzász-Lotharingiához közvetlenül csatlakozó rajnai területen önálló *ütőköző államot* használnak ki a német birodalomból, amolyan mesterséges Svájc formájában. A *titkos szándék ezen túlmenően az volt még, hogy a megalakítandó rajnai ütőköző állam Franciaországgal szoros vám- és külpolitikai szövetségre lépjen és a határ katonailag és gazdaságilag így valóban a Rajnánál nyúljon.*

Hónapokon át harcoltak ezért az eszméért a békekötés előtt és alatt. Foch tábornagy egyik emlékiratát a másik után terjesztette a nagyhatalmi tanács elé, hogy Franciaország biztonsága érdekében elérje ezeket. Anglia és az Egyesült Államok ellenvetésén múltott, hogy a terv nem sikerült és így más módszerhez kellett folyamodni.

Az állandó jellegű biztonságot akarta elérni a világháborús német haderő teljes leszerelése, a hadianyag és készlettel kiszolgáltatása és az új Németország fegyveres erejének a legkisebb mértékre való csökkentése.

Az eredetileg tervezett ütőköző állam helyett a biztonsági cél érdekében létesült a *rajnai katonailag semlegesített terület is*. E semleges határvonal egyrészt Németország, másrészt Belgium, Luxemburg és Franciaország határvonalára, valamint a Rajnától keletre 50 km-re húzódó területsáv volt, amelyen belül Németországnak *semminemű katonai vagy fegyveres erőt vagy erődítményt fenntartani, de csapatokat még ideiglenesen gyakorlat céljaira összevonni sem volt szabad. Tilos volt e területen minden olyan rendelkezést (összeírást, készletek gyűjtését stb.) kiadni, melynek katonai vonatkozása lehet.* Amennyiben Németország e rendelkezéseket bármilyen módon megszegné, ezt olybá vennék, mintha a szövetséges és társult hatalmakkal szemben ellenséges cselekvést követne el és a világháborút meg akarná zavarni (Versailles-i szerződés 41. cikk).

Eredetileg úgy volt, hogy az antant hatal-

Nem lesz háború!

Minden ellenkező tünet dacára azonban bízunk kell a belátás erejében. A biztonsági pszichózisnak és a békeszerződések merev határozványaihoz való esőkönyös ragaszkodásnak végre is el kell ülnie. Franciaország vezető körrei bizonyára tisztában vannak azzal, hogy háborús eredményeiket egymagukban sohasem tudták volna elérni, valamint azzal is, hogy nagyhatalmi céljaik a kontinensen és a megnövekedett gyarmatterületeken új és nehéz feladatok terheit rakták vállaikra. Ehhez elsősorban nekik, de egész Európának nyugalomra van szüksége. A népeknek a békeszerződésekkel szemben állandóan fokozódó ellenállása új irányokra kell, hogy vezesse a francia külpolitikát.

Németország őszintén és komolyan békét

mak a szerződés életbeléptétől számított 15 évre megszállják e katonaságtól mentesített határvonalat a Rajnától nyugatra lévő részét. A megszállást a szövetséges hatalmak végre is hajtották és közvetlenül a világháború után színes, afrikai csapatok ékelődtek az európai kontinens két vezető népfaja közé. A Rajna keleti partján kézbe vették Köln, Koblenz és Mainz környékét. De itt nem állottak meg.

A békeszerződés egyes pontjainak állítólagos be nem tartásáért, melyet Németország által követelt el, hogy az emlékezőes spartacus lázadások idején csapatokat küldött a demilitarizált Ruhr-területre. — Franciaország a megszállást még a versaillesi szerződésben megállapított határokon túl is végrehajtotta és 1920 tavaszán *Frankfurtot, Offenbachot és Darmstadtot, 1921 elején Düsseldorfot és Duisburgot, 1923 januárjától kezdve pedig a Ruhr-medencét* foglalta el.

Csak a locarnoi egyezmények és Németország felvétele a Népszövetségbe juttatták oda az eseményeket, hogy a katonai ellenőrzést megszüntették, a jóvátétel pénzügyi terheit fokozatosan megváltoztatták és a megszállt hídfőket még az eredetileg tervezett határidő előtt kiürítették. A katonaságtól mentesített terület azonban fennmaradt. *A francia keleti határon 1929-től kezdődőleg hatalmas új erődítményrendszert építették, mely a svájci határtól kezdve, Belfort, Strassburg, Metz, Maubeuge és Lille általános vonala mögött védi az országot.*

Németországban a katonaság számára eltiltott rajnai területtel keletre csak a *Weser körüli hegyhátak* alkottak természetes védelmet. A világháború előtti időkig a Rajnától nyugatra fekvő részeik óriási hídfői mintegy ugródeszkát képeztek, amelynek oltalma alatt a német hadseregek több irányban, így a belforti, charmesi és az Oise melletti horpadásokon törhettek előre. Amíg megvolt a katonaságtól mentes övezet — a Rajna melletti felvonulás nem látszott valószínűnek a francia hadvezetőség előtt és egy francia előtérés a Rajnától nyugatra nem lett volna előrelátható. A francia erődítés megszervezett rendszere mellett sokkal inkább várható volt, hogy a német haderők hadműveleti alapjukat hátrább és a Rajnától északra, talán a Werra, Weser, Thüringiai erdő területére fektetik. Innen egy keletről induló támadás csak a holland-belga határ felől, Meuse-Ooise irányában talán némi szabad utat, ha a Dunától délre lévő területet Svájc felé nem vesszük figyelembe.

Csak egyoldalúság képzelhette, hogy Németország tovább tűri ezt a megalázó helyzetet, mint ameddig erő lesz, mely erre kényszerítse. Egészen a legutóbbi időkig Németország, éppen úgy, mint a világháború előtt, szinte teljes politikai és katonai bekerítés veszedelme előtt állott. Területi vesztesége Európában igaz, hogy csak 13 százalék körül van, de gyarmatai elvesztésével kb. 3 millió négyzetkilométer területtel és 15 millió embertől fosztották meg. Tíz Németországot környező állam között a négy legerősebb katonai hatalom, Franciaország, Belgium, Lengyelország és Csehszlovákia — részben egymás között is — szoros szövetséget alkotott. Ehhez csatlakozott azután a francia-orosz szövetség, amely Németországot véglegesen megmozdulásra bírta s előbb katonailag szállta meg újból a Rajna-vidéket, majd — s innen a mostani konfliktus — teljes erővel hozzálátott a rajnai erőd felépítéséhez. (Az 1934. évi lengyel-német megegyezés e katonai gyűrűt először keleten törte ketté. Az általános védkötelezettség bevezetése és a német szuverenitás kiterjesztése a rajnai övezetben a Rajnától nyugatra is megváltoztatta a helyzetét.)

akar nyugati határain is. A közvélemény és a társadalom széles rétegei pedig Franciaországban is világosan látják már, hogy pl. a Ruhr megszállás egyike volt a legnagyobb külpolitikai holtbűnöknek, semholgy ilyesmit még egyszer meg lehetett volna kockáztatni.

Háború tehát nem lesz, vagy mondjuk nem lehet a németek rajnai lépései miatt. De egy bizonyos. Ahogy a múltban a német-francia viszony kialakulásától függött jórészt a kontinens sorsa — fokozott mértékben vonatkozik ez napjainkra. Ha ez a viszony további tisztítás és elszenny helyett közeledést és megértést fog végre kialakítani a nyugati kultúra e két vezető népe között, akkor várhatunk elsősorban javulást az európai kérdések bennünket is érdeklő kuszá és zavart forgatagából.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye

Bradea, Strada Regele Carol II. 5.

LŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldos: Egész évre 800, fél évre 400, negyedévre 210, egy óra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénzlári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Plat. Unirii 13.

Kéziratokat nem örvök meg és nem adunk vissza.
Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: További enyhülés várható. Változatos felhőzet, kevés eső, sokhelyen köd. Méréskelet délnyugati nyugati légáramlások.

Zürichi zárlat, Párizs 20.27, London 21.29 fél, Newyork 435 egynyelvad, Brüsszel 73.17 fél, Milánó 22.85, Amszterdam 232 fél, Berlin 174.75, Bécs — schilling 72.50, Prága 15.40, Varsó 82, Belgrad 10.00, Bucaresti 325.

A király ajándéka keresztfiainak. Seini satumaremegei nagyközségben Szabó Ferenc szőlőmunkás felesége három egészséges fiu gyermeknek adott életet. Szabó Ferenc kérésére az ottani református lelkész a kabinetirodához felírt és őfelségét kérte fel a három gyermek keresztapjának. A király elfogadta a keresztaptságot és Papadopol ezredes utján képviseltette magát a hármast keresztelőn, aki átadta a király ajándékát, három babakelengést és tizezer lejt. Szabó Károly kijelentette, hogy a pénzben tehenet vesz, mert a három fiúnak sok teje van szükségére.

Clujon beiktatták az iparkamara új vezetőségét. Saját tud. Szerdán délelőtt iktatták be ünnepélyesen az iparkamara új vezetőségét. A beiktatási ünnepségeken a kamara cluj-i és vidéki tagjai teljes számban megjelentek. Dr. Laurentiu Decuarea törvényszéki elnök végezte el az iktatás hivatalos eljárását és kivette az esküt. Dr. Dan Partenie elnöktől s a tanácsagoktól. Alélnököknek Borbély és Muntean tanácsosokat választották meg.

EGY MÄS LAPBÖL ÁTVETT HIRERT ELITELTEK A „MAGYAR NÉP” SZERKESZTÖJÉT. Cluj. Saját tud. A törvényszék ma hirdetett ítéletet dr. Szász Ferenc, a „Magyar Nép” szerkesztőjének sajtópörében. Dr. Szász Ferenc 1934-ben lapjában azt írta, hogy Zeteg községben nem adnak ki keresztelési és temetési engedélyt azoknak, akiknek nincs rendezve az adójuk. Dr. Szász Ferenc azzal védekezett, hogy a szóbanforgó cikket a „Székely Közélet” című lapból vette át s nem volt ideje utánanézni az adatok valódiságának. A törvényszék ezt a védekezést csak enyhítő körülménynek fogadta el és dr. Szász Ferencet 15 napi elzárásra ítélte, de az ítélet végrehajtását a büntető novella alapján 3 évre felfüggesztette. Ugy dr. Szász Ferenc, mint Coltescu ügyész megfellebbezték az ítéletet.

Hősök emléktáblája egy muresmegei községben. Targu-Muresről jelentik: Culesd (Mures mege) községben a faluból származott hősi halottak emléket táblával örökítette meg a kegyelet. A két díszes emléktáblát Tompa József targu-muresi szobrászművész készítette dr. Czako József szanatoriumi igazgató főorvos és családjának rendelésére. Az emléktáblára a község hősi halottjainak névsora, köztük Czako Ferenc dr. huszárfőhadnagy neve, van bevésve. Az ünnepség napján a község gazdái összegyűltek, hogy megalapítsák a gazdakört, amelynek alapító tagja Czako József dr. főorvos lett. A gazdakör megalakítását Anghel Balazs, a földműves Szövetség tükára vezette. A gazdakörbe a megalakulás napján 31 gazda lépett be.

Oktober hóra alkalmas könyv.

Dr. Tóth Tihamér
Krisztus Király

Szentbeszédék Krisztus királyságáról a nagyszerű író tollából.

Ára 240 Lei és portó

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Súlyos véd egy aradi ügyvéd ellen. Dr. Stoinescu Alexandru aradi idős ügyvédet az ügyészség a bíróság elé állította azzal a váddal, hogy egyik ügyfele Anciu Alexandru részére hozzá befolyt 50 ezer lejt a maga céljaira használta fel. A feljelentő Anciu Alexandru a Victoria bank volt főtisztviselője azt állította, hogy az ügyvéd 50 ezer lejt kitevő váltókövetelését bevett, de neki nem számolta el. A törvényszék előtt az ügyvéd kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert a pénzt Anciu kölcsönképpen hagyta nála azzal, hogy öt év alatt fizetheti vissza. Anciu égre-földre esküdt a bíróság előtt, hogy ez az állítás nem igaz. A bíróság a tárgyalást szombaton folytatja.

TEMPLOM-MEGÁLDÁS BELTIUGON. Saját tud. A Bükk alján meghuzódó, virágzó sátmarmegyei községnek, *Beltiugon* nagy ünnepe volt az elmúlt vasárnapon: ekkor áldotta meg *Fiedler* István megyéspüspök újból a községnek messze földön híres szép templomát, amelynek építését már a világháború alatt fejezték be, de amelyet csak most festett ki művésziesen *Herrling* István festőművész. A megyéspüspök már szombaton érkezett meg az ünnepi községbe s másnap d. e. 10 órakor főpapi mise keretében történt a templom ünnepélyes megáldása. A hatalmas, szép templom festése mintegy 200.000 leibe került s ezt a hatalmas összeget teljesen a hitközség buzgó-sága és *Weisz* József esperes-plébános agitálása teremtette elő.

Halálozások. Aradon meghalt *Boros* Iván Arad vármegye volt tb. főjegyzője és az aradi központi járás főszolgabírája, az aradi római katolikus egyházközség tükára, pápai jh. világi kamarás, stb., életének 69. évében. Halálát öze-gye *Marschal* Blanka, továbbá két fia: *Boros* Iván budapesti városi tisztviselő és *Boros* Sándor joghallgató, fivére, *Boros* Andor nyugalmazott MÁV igazgató, huga, *Boros* Róza, férjezett dr. *Boros* Béláné, azonkívül kiterjedt rokonsága gyászolja. Temetése október 16-án, pénteken délután négy órakor lesz.

Özv. Simonfi Antalné szül. Lestyán Teréz sovatai volt római katolikus kántorantóné, kedden 84 éves korában meghalt. Gyászolja hét gyermeke, közté Simonfi János sandemeteri plébános, továbbá számos unokája, dédunokája, testvére, vejei, menyéi és kiterjedt rokonság.

REPÜLŐÁLLOMÁS ARADON. Saját tud. Éveken át tartó huzavona után végre megkezdik az aradi új repülőállomás építését s a tavaszra be is fejezik a modern légitükítő építésével járó munkálatokat. Az alapkövetéséhez úgy a belügy, mint a légügyi minisztérium elküldötte megbízottját, a tavaszi felavatás alkalmával pedig *Károly* király is Aradra jön, hogy jelen legyen a nagyfővárosi ünnepélyen. Az új légitükítő egyébként az ország nyugati részének legmodernebb repülőállomása lesz s *Caramfil* légügyi miniszter óhaja szerint közvetlen kapcsolatot teremt Budapesttel, majd a magyar fővárosra át kiterjesztik a légi forgalmat Párizsra, Londonra és Stockholmra is, úgyhogy Arad ebben az esetben a nemzetközi légi forgalom egyik gócpontja lesz.

Havi kétezer lejes életjáradék a leszakított karért. Az aradi törvényszék *Sulitka* Erzsébet kórházi ápolónőnek, akinek a megyei közkórházban több leszakította a karját a mosógép, havi 2000 lei javadalmazást ítelt meg élete fogytáig. A fizetése 2500 volt és még a szerencsétlenség után sokáig a kórházban alkalmazták, de 1932-ben elbocsajtották. A nyugdíjbizottság nyugdíjigényét azzal utasította el, hogy mivel a kórházban a baleset után is dolgozott, semmi oka arra, hogy tovább is ne dolgozhasson. Így maradt nyugdíj és állás nélkül a szegény ápolónő, akinek ügyvédje most azzal fellebbezett a törvényszék ítélet ellen, hogy régi fizetését és természetbeni járandóságainak kiutalását vagy megváltását is követeli.

Angliában szinesre festik az országutakat. Az angol közlekedési minisztérium az utak történetében valószínűsítő forradalmat jelentő kísérletekbe kezdett. Az autók már régóta panaszkodnak, hogy a mai aszfalt- és betonutak esős éjjelen olyan sötétek, hogy a legtöbb közlekedési balesetnek éppen ez az okozója. Az angol közlekedési minisztérium autószerelvények, tudósok és festőművészek meghallgatása után most kísérletképpen szines utakat épített. Tizenkétféle színszeáállítással próbálkoznak, hogy megállapítsák, melyik színek teszik legkönnyebbé a vezetést és egyben azt is, hogy milyen festékek a legtartósabbak. A festőművészek szerint a sárga szín a legalkalmasabb az utak világosságátelére, de igen sokat remélnek a rózsaszíntől is. Harmad-sorban a zöld szín jön számításba, amennyiben ez a legmegnyugtatóbb a szemre, de egyelőre még nem tudják, vajjon éjjel hogyan válik be. Az angol autósok nagy örömmel fogadják az újítást és remélik, hogy jövőre már egész Angliában mindenütt sárga, zöld és rózsaszín országutakat fogják várni a turázókat.

Hetek óta betegesen néz ki!

Semmihez sincs tulajdonképpen étvágya, mindig fáradt és sápadt, holott ez előtt egészen más volt! Gondolt e már arra, hogy — amint ez gyakran előfordul — mindennek oka a hólyag és vese-utak eltisztatlansága is lehet? Ebben az esetben sürgősen le kell folytatnia egy tisztító kurát **HELMITOL**-tablettákkal — már néhány nap múlva megfigyelhető az eredmény.

Egymillió lejt nyert a melléksorsjeggyel U. S. könyvelő, aki sorsjeggyét a Colectura Oficială oradeai fiókjánál vásárolta. Közvetlenül lapzárás előtt kaptuk az alábbi értesítést: A tizenegyedik osztálysorsjáték negyedik húzásán, csütörtökön délelőtt az egyik millió nyerményt U. S. nevű kereskedelmi vállalati könyvelő nyerte 169.221. számú melléksorsjeggyel. A szerencsés nyert tehát teljes egészében egymillió lejt kap kézhez — mert a melléksorsjegy nyerményei nem osztlanak meg. A Colectura Oficială vezetője azonnal kocsira ült és felkereste a boldog nyert, akivel óvatosan közölte az örömhírt. U. S. könyvelő boldogan vette tudomásul és kijelentette, mindig érezte, hogy egyszer nyerni fog az osztálysorsjátékon. Eddig csak erről az egy főbb nyerményről kaptunk értesítést. A hatmillió és a többi főbb nyerményekről holnapi számunkban számolunk be.

Egy ausztráliai pilótánő vakmerő vállalkozása. Sidneyből jelentik: *Miss Batten*, a híres ausztráliai pilótahölgy, aki a múlt hét végén érkezett meg együttes könnyű sportrepülőgépen Angliából Ausztráliába, alig tudta megkapni az ausztráliai hatóságoktól a továbbrepülési engedélyt *Batten* kisasszony egészen Ujzelandig akar repülni, az Ausztrália és Ujzeland között fekvő Tasman-tengeren azonban a veszedelmes légáramlatok miatt nem közlekednek repülőgépek s az ausztráliai hatóságok a vakmerő pilótahölgynek sem akartak engedélyt adni az átrepülésre. Izgalmas tanácskozások után *Miss Batten* mégis keresztülvitte akartát és megkapta a repülési engedélyt. Ő lesz az első pilóta, aki egy-motoros repülőgépen átrepüli a Tasman-tengert.

Halálbüntetést kér az ügyész a gyilkos Strasser Károlyra. Bécsből jelentik: A leobeni törvényszék november 5-én kezdi meg a budapesti származású *Strasser* Károly zürichi egyetemi hallgató rablógyilkossági bűnpörének tárgyalását. *Strasser* azzal vádolják, hogy 1935. szeptember 29-én a párisi gyors egyik fülkéjében meggyilkolta és kirobalta *Farcasanu* bucaresti román ezredes feleségét. Most készült el a vádirat, amely részletesen leírja a véres bűntény lefolyását és halálbüntetést kimondását kéri a gyilkosra. A főtárgyalásra 70 tanút idéztek be. A főtárgyalás eseménye, hogy az első napi tárgyalásra a leobeni vasúti állomásra szállítják azt a vasúti kocsit, amelyben a gyilkosság történt.

Gyomor indiszpozíció eseteiben, jót tesz

1 pohárka

FERNET BRANCA

Fodrászból csillagász. Tokióból jelentik: A japán császari csillagászati társaság tegnapi díszülésén tagjai sorába választott egy 26 éves borbélysegédet, aki a júniusi napfogyatkozás alkalmával egy új csillagot fedezett fel az égen. A fodrász-csillagász nagy ünnepséggel fogadták a társaságban. A japán csillagászati társaság a felfedezésről értesítette a többi országok tudós társaságait is és több helyről megerősítették a borbélysegéd felfedezését.

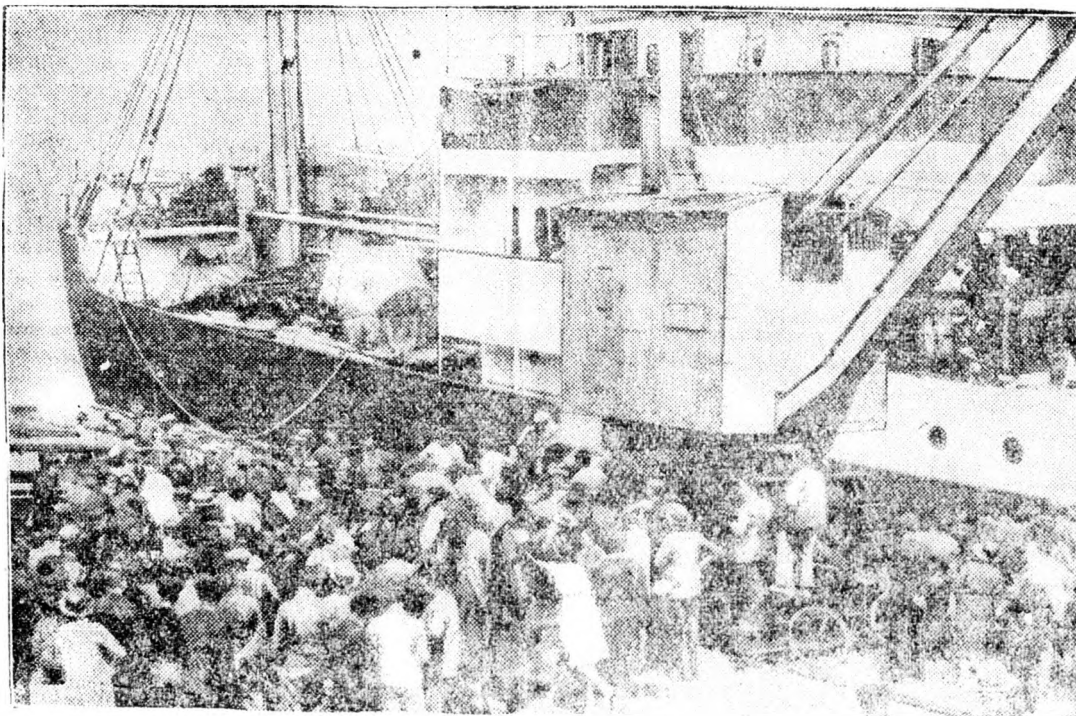
Pénzsegély helyett munkát adnak a télen a munkanélkülieknek Timisoarán. Saját tud. A munkanélküliek és a koldusok kérdésével foglalkozott egy városi értekezlet, s elhatározták, hogy az idén nem segélyt, hanem munkát adnak a munkanélkülieknek a köztisztasági és a mérnöki ügyosztálynál. Szellemi munkanélkülieknek ezután csak a diplomásokat tekintik ezeknek a különböző hivatalokban adnak foglalkozást. A koldusoknak pedig ezután minden természetesen bizonyos összegeket fognak gyűjteni.

*** A nők után megfordulnak a férfiak, hogy gyakran kellemetlenül csalódjanak,** mert a mozgás, tánc, sport gyakran visszataszító testszagot okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglószervei mindennemű saját szag iránt eltompulnak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemetlen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívni figyelmét erre a kínos állapotra. A haját megelőzendő, ajánlatos minden alkalommal, mely izzadsággal jár, szagtalanító és frissítő valódi LYSOFORM lemosást használni. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegben valódi, kimérve nem kapható.

Tízmillió panama ügyében nyomoznak Satu-Maren. A vármegye büntető történetében példa nélkül álló panama ügyében nyomoz dr. Haias Ioan satumarei vizsgálóbíró. Letartóztatás eddig még nem volt, de biztosra vehető, hogy az egyik közintézmény vezetőjét és annak alantársát rövidesen őrizetbe veszi az ügyészség, mert tizenhat év alatt több mint tízmillió lejtel károsították meg az intézményt, amelynek szolgáltatásában állanak. Az intézmény vezetője koldus-szegényen került Satu-Marera. Ma már bérpalotája van Bucuresztben és nagykiterjedésű földbirtok felett rendelkezik. Egyik legmerészebb tette például az volt, amikor hatezer köbméter fát átvitt az államtól és ahelyett, hogy rendeltetési helyére szállította volna, eladta az egyik fakitermelő cégnek. Manipulációját tizenhat éven keresztül zavartalanul végezte, míg most bizalmas feljelentést kaptak ellene az ügyészségre. A vizsgálat nagy titokban folyik és igen nagy meglepetéseket ígér.

Ujabb halálos ítélet Moszkvában. Varsóból jelentik: Moszkván át érkezett jelentés szerint Kievből halálra ítélték *Merkint*, egy tudományos intézet vezetőjét, aki a trockijisták elleni perben kompromittálta magát. A halálos ítéletet azonnal végrehajtották.

MEGKEZDŐDÖTT A TIMISOARAI MÉREGKEVERŐNŐK BÍRÓSÁGI FŐTÁRGYALÁSA. Timisoara. Saját tud. A nyár elején nagy port vert fel *Bittenbinder* Erzsébet és *Neukomm* Mária mehalakülvárosi asszonyok mérgekeskeverési ügye. Annakidején a városban és a környéken a hatóságok hat exhumálást is eszközöltek. Az asszonyok áldozataikat saját bevallásuk szerint nadragulyával mérgezték meg, hogy az elhalálozásuk folytán esedékessé vált temetkezési segélyeket megkapják. A vádirat a két asszonyt hat rendbeli gyilkossággal, egy gyilkossági kísérlettel, két rendbeli lopással és biztositási csalással vádolja. A főtárgyalást a Constantinescu—Micu-tanács csütörtökön kezdte meg.

Német menekültek a „Belona” hajó fedélzetén utaznak Barcelonából Németországba.

LELŐTTEK EGY HATÁRÁTLÉPŐT. A pecica-i határrezsén *Szabó Ferenc* magyar állampolgár, battonyai lukos át akart szökni a román határon. A gránicsárok felfedezték és megállásra szállították fel, majd amikor a felszólításnak nem tett eleget utána lőttek és bal lábában megsebesítették. *Szabó* orvosi segélyben részesítették és meggyógyulása után bíróság elé állították.

Tűz pusztított a baiamarei aranyzúdzában. Saját tud. A bányakincstár Borzás nevű zúdzájában meggyült az asztalos és kovács műhely s a lángok pusztulással fenyegették az egész aranyalmot. A munkásság eloltotta a tüzet, melynek okát még nem tudják. A kár kb. 300 ezer lei. A Borzás zúdzá az egyedüli ma is működő régi aranyalmom.

SZÍNHÁZJEGY-AUTOMATÁK PÁRIZSBAN. Párizsból jelentik: A legközelebbi napokban Párizs legforgalmasabb helyein automatákat állítanak fel, amelyek üzletzárás után színházi jegyeket fognak árúsítani. Az automaták szerkezete olyan, hogy a közönség szabadon választhat a különböző áru jegyek között, sőt még arról is történt gondoskodás, hogy nyomban értesüljön a színház, ha az automata az összes jegyeket eladta.

Dr. Petró József:
Pázmány Péter
prédikációi
I, II, III.
Ara kötetenként 210 lei és portó.
Kapható: könyvosztályunknál.

Clujon vasárnapig meghosszabbították a választási igazolványok kiadását. Clujon a választói névjegyzékbe 25 ezer választó van felvéve és választói igazolványát csak 5000 választó vette ki. Nyolc szobában adták ki az igazolványokat, de a jelentkezők között alig lehetett magyar embert látni a nyolc nap alatt, amíg az igazolványokat osztották. Pedig ezek a választóigazolványok nemcsak a községi, hanem a kamarai és szenátorválasztásokra is érvényesek. Az igazolványok kiadásának határidejét e hét végéig meghosszabbították (mindennap délután 4—7 óráig), sőt, hogy azok is kiválthassák, akik hétköznap nem érnek rá, vasárnap is osztják reggel 8-tól 12 óráig, de csak kizáróan a munkásság részére.

Második amerikai mérkőzésén is 10:6-ra győzött Európa ökölvívó válogatottja. Detroitból jelentik: A magyar és olasz versenyzőkből összeállított Európa ökölvívó válogatott második amerikai mérkőzésén Michigan állam válogatottja ellen 10:6 arányban győzött. Harangi és Nagy győzött a magyarok közül, Frigyes és Mándi kikapott.

Skócia—Németország 2:0 (0:0). Glasgownól jelentik: Szerdán délután 50 ezer néző előtt játszották le a skócia—német válogatott mérkőzést. A skótok nagy küzdelem után 2:0 (0:0) arányban győztek Delaney góljaival.

*** Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullet esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és a bélsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmozgások működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Az orvosok ajánlják.**

SPORT

Nincs már veretlen csapat

Ripensia-Venus 2:0

Mérkőzés végén a közönség elverte Pavlovici-ot a Ripensia kapusát

Bucuresztől jelentik: Kölcsönös megállapodás alapján, a későbbi időpontra kitűzött Ripensia—Venus labdarugómérkőzést előre hozták. A mérkőzést nyolcezer néző előtt a Ripensia csapata nyerte 2:0 (2:0) arányban. A csapatok közül az első féldőben a Ripensia volt a jobb, amely a 30. percben a 16-osról lött szabadrugásból Schwartz révén érte első gólját, míg a 44. percben Dobay volt eredményes.

A második féldőben a Venus volt a többet támadó és jobb, a Ripensia védelme azonban, annak dacára, hogy Bürger helyén tartalékkal szerepelt, kitűnően állt ellent a honi csapat ostromának és előnyét megtartotta. Vuia főhadnagy jól vezette a mérkőzést.

A mérkőzés végén a levonuló játékosok közül Pavlovicsot, a Ripensia kapuvédőjét, azon a címen, hogy a magyarok elleni válogatott mérkőzésen gyengén szerepelt, a bucuressti nézők egy csoportja olyan súlyosan bántalmazta, hogy kórházba kellett szállítani.

Az eset sportkörökben nagy felháborodást keltett.

Kállai a csatár, Cseh az összekötő a magyar válogatottban

Budapestről jelentik: A szerdai gyakorló mérkőzés után *Diets* dr. magyar szövetségi kapitány kijelölte a vasárnap Prágában és Budapesten kiálló válogatott csapatokat. A Prágába utazó nagyválogatott a következők:

Pálinkás — Polgár, Fekete — Seres, Szűcs, Lázár — Sas, Cseh, Kállay, Toldi, Titkos. — Tartalék: Csikos és Korányi.

Budapest válogatottját így jelölte ki a kapitány: Hori — Weber, Biró — Hármori, Sárosi, Dudás — Kocsis, Vincze, Jászberényi, Zsengellér, P. Szabó. Tartalék: Kutasi, Magda és Béky.

Kinizsi—CAO Oradeán

A Nemzeti Bajnokság A) csoportjában vasárnap teljes forduló bonyolítanak le. A részletes műsor és a mérkőzések játékevezetői a következők:

Oradea: CAO—Kinizsi, bíró dr. Tunea. A zöld-fehérek két legutóbbi fővárosi vereségükért a Kinizsin akarnak revansot venni. A mérkőzést délután 3 órai kezdettel tartják meg a Károly pályán.

Bucureszt: Venus—Juventus (szombaton), bíró dr. Ciurel. — CFR—Gloria, bíró Milivoi.

Arad: AMTE—Victoria, bíró dr. Morar.

Cluj: Crisana—Universitatea, bíró M. Petrescu.

Timisoara: Unirea Tricolor—Ripensia, bíró dr. Russu.

A B) liga két csoportjában: Macabi—Tr. Romana Bucuresztben; J. Petrescu, DUG—Jahn Brailaan; M. Niculecu, DVA—Sp. Studentesc Galatiban; Kroner, Textila—Tricolor Ploesti; Hrehoretz, Sporting—IAR Chisinauban; Danilescu, Victoria—Dragos Voda Constantaban; G. Busa, Rovine Grivita—Victoria Craiovan; C. Radulescu, Vulturii—Mures Lugojon; V. Brada, Olimpia—Soimii Satu-Maren; Kiss Kálmán, CFR—Phoenix Simerian; A. Muresan Cluj, Saruinta—Unirea Oradean; dr. Hirsch Elemér, Jiul—Craiu Iovan Petrosaniban; Xifando.

Ismét kiütéssel győzött Joe Louis. Newyorkból jelentik: Joe Louis Brescia argentin nehézsúly elleni mérkőzésén ismét kiütéssel győzött. A néger a harmadik menetben ütötte ki ellenfelét.

KÖZGAZDASÁG

200.000 leigg terjedő bírsággal sújtják az „adószökevény” kereskedelmi és ipari vállalatokat

Ugy látszik, ismét elkövetkezett az ideje annak, hogy a pénzügyi kormányzat szorítson egyet az adópréson. Ez a jelenség, így: őszi időben, nem szokatlan jelenség nálunk. Amint a gazda egyévi nehéz munkájának eredményét betakarítja, — elkövetkezik a közterhek lerovásának évszaka is. Rendes körülmények között emiatt nem is lehetne komolyabb észrevetelt tennünk, ha a termés értékesítése körül nem mutatkoznának aggasztó jelenségek. Amde a világesemény — a nagy valutáris nemzetközi megmozdulás — bizonytalan helyzetet teremtett. A néptömegeket, főként a falusi lakosságot szükségleteinek beszerzésétől visszariasztja az árucikkek fokozatos drágulása s ekként egyfelől akadályokkal találkozik a mezőgazdasági termékek értékesítése, másfelől pedig nehezen tud kibontakozni egy olyan kereskedelmi forgalom, amelyre minden ipari, vagy áruforgalmazó vállalat ügyszólván egzisztenciát alapít. Tagadhatatlan ugyan, hogy a pénznekem leértékelése óta van bizonyos irányú árukereslet azok részéről, akik a birtokukban lévő készpénzöke sorsától félnék. Ez azonban nem elegendő ahhoz, hogy a kereskedelem és az ipar

kedvező eredményekkel zárhassa le az őszi szezont. Pedig az előző hónapok megszűkült forgalmával szemközt az ősziidénytől várták a helyzet javulását, mely közterhek kiegyenlítésére is lehetőséget nyújt.

Amde az adót fizetni kell s a behajtás egyre szigorubbá válik. Erre vall Bucurestiből vejt jelentésünk is, mely szerint a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy az adók behajtását megszigorítja s a pénzügyi hatóságokat felelőssé teszi működésük eredményeikért. Egyben az ugynevezett „adószökevények” ellen is a legnagyobb eréllyel lép fel s a kereskedelmi és ipari vállalatokat adókihágásokért az eddigi büntetéseknél súlyosabb pénzbírságokkal bünteti. Azokra a cégekre, amelyek kivonják magukat az adófizetés alól, bírságképpen adójuk ötszörösét rójják ki. Az olyan cégeket, amelyek két könyvet vezetnek s így megtévesztik a pénzügyi ellenőrzést, százezer lei pénzbírsággal sújtják. Azokra a cégekre, amelyek megtárgadják könyveiknek a bemutatását, 5—100 ezer leigg terjedő bírságokat rónak ki. A kihágás megismétlődése esetén 200 000 leigg terjedő bírságokat fognak megállapítani.

Az idegesség még önmagában nem betegség...

Sokféle fajtája van az idegességekkel kapcsolatos bajoknak. Hallunk különböző elnevezéseket, u. m.: neuropathiát, psychopatiát, terheltek, degeneráltak és fogyatékosokat. Neuro-pathiásoknak nevezi az orvostudomány azokat az egyéneket, akiknek a periferiás idegrendszerük hajlamos bizonyos megbetegedésekre, ami magától vonja, gyomor-, bél-, epe-, vese- és máj megbetegedéseit, mert az emésztőszervek kapcsolatban állnak a periferiás idegrendszerrel.

Világhírű amerikai „Gastro D.” olyan elemeket tartalmaz, melyek úgy a központi, mint a periferiális idegrendszerre rendkívül hatással bírnak, úgy hogy már egy rövid kúra után teljes gyógyulást idéz elő a fenti megbetegedéseknek.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárterében és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárterében, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Vagonhiány veszélyezteti a maramuresi gyümölcskivitelt sikerét

Sighetről jelentik: Noha Csehszlovákia élénken érdeklődik a kitűnő hírű maramuresi alma iránt, — a kivitelt az eddigi jelek szerint ezévből sem éri el a kívánatos eredményt. Ennek oka: a vagonhiány. Háromszáz vasúti kocsi rakomány vár kivitelle s az exportőröknek napi nyolcvan-száz vagonra volna szükségük. Ezzel szemben a CFR legfeljebb husz vagon tud a szállítók rendelkezésére állítani. Szomorú kilátások vannak tehát arra, hogy az értékes termés ismét nem juthat ki a külföldi piacokra. Sem a termelők, sem a kiviteli cégek nem rendelkeznek alkalmas raktárhelyiségekkel s így könnyen megtörténhetik, hogy a bő termés eredménye értéktelenné válik.

A kereskedők — természetesen — minden eszközt megragadnak, hogy a kivitelt elé gőrdülő akadályt elhárítsák. Legutóbb is azt kérték, hogy a CFR vezérigazgatósága kölcsönvagonokat eszközöljön ki a csehszlovák vasutaktól. Ezt a kérelmet azonban a CFR azzal utasította vissza, hogy a román vasutak eppen elegendő vagonparkja van a gyümölcskivitelt lebonyolítására.

Megkezdődött az ipari és kereskedelmi vállalatok külföldi alkalmazottainak ellenőrzése

Jerentették, hogy a munkaügyi és a belügyminisztérium rendeletet adott ki, melynek értelmében minden ipari és kereskedelmi vállalat a kötelekében alkalmazott mindenegyes külföldi szakmunkás, illetve alkalmazott mellé egy-egy román munkavállalót köteles beállítani. A rendelkezés annakidején igen nagy felhívást kellett és könnyen érthető izgalomra adott okot, mert senkinek tudta — ma sem tudja — voltaképpen román származású személyekről, avagy román állampolgárokról esik-e szó.

Annyi mindenesetre tény, hogy a rendelet végrehajtásának ellenőrzése szerdán kezdetét vette. Az ellenőrzést a munkaügyi felügyelőségek végzik, amelyek felhívták az érdekelteket, hogy tartsák magukat a miniszteri rendelethez, mert a szemle alkalmával már az első kihágásnál súlyos bírságot alkalmaznak, s ahol a szakmabeli idegen alkalmazott mellett nincsen román munkaező, — a külföldi honos alkalmazottat az ország területéről azonnal kitasztják.

Vendéglősök nagy tiltakozó gyűlése. Timișoara. Saját tud. Timiș-Torontál megye vendéglősei október 27-én az itteni Gyárudvar-helyiségében nagy tiltakozó gyűlést rendeznek. Arra számítanak, hogy vagy hatszáz-hétszáz vendéglős jelenik meg. Tiltakozni akarnak az iparukban tapasztalható sok visszasság ellen. Ugyanis visszasság helyzetnek tartják, hogy a pincérektől szakképzettséget kell kívánni, a vendéglősöktől, kávésoktól pedig nem. Nincs korlátozva vagy megszabva az italmérési engedélyek száma és így egyre több üzem nyílik meg, illetve egyre többen, akik nem is ismerik a szakmát, abban vállalkozók lesznek. A borpincék és bodegák megrendszabályozását is követelik.

Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Angol font 673.44—691.14, dollár 137.31—141.45, francia frank 6.28—6.55, svájci frank 30.98—32.36, hollandi forint 71.62—74.04, belgas 23.05—23.46, cseh korona 5.31—5.45, dinár 2.90—3, olasz lira 8.30—9.90, német márka 39.50—40.50, pengő 25—29.50, osztrák schilling 27—27.50, zloty 25.87—26.56, leva 0.90—1.20 lei.

Valuták magánárfolyama. Francia frank 9.25—9.35, svájci frank 46—47, angol font 950—960, dollár 185—190, olasz lira 10—15.50, belgas 32.50—33, cseh korona 5—5.20, hollandi forint 97—100, zloty 27—30, német márka 38—40, osztrák schilling 30.50—31, pengő 30.50—31, dinár 3.50—3.40, leva 1.70—1.80.

Piaci és társasági árak

A satumarei hetipiac terményárai: búza 430, rozs 270, zab 340, árpa 320, ótengeri 320, ujtengeri 240—250, napraforgómag 380 lei.

Banati piac: búza 440—445, ótengeri 315, ujtengeri 240, zab 255, árpa 280—300, korpá 240, muharmag 420, napraforgómag 400, kismalmi liszt (zsákkal) 780, nagymalmi liszt 800, lucerna-mag (kg.) 24, lóheremag (kg.) 26 lei.

Az oradeai Mezőgazdasági Kamara hivatalos árfolyama: búza 420, rozs 360—370, ujtengeri 200, csöves tengeri 120—130, árpa 280, zab 265, bab 450—500, napraforgó 280—300, széna 100—130, lucerna 140—160, szalma 25—30, I. o. hizott sertés 20—24 lei.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állásfoglalásoknak 33 százalék kedvezmény).

<p>Adás-vétel</p> <p>Egy hangverseny zongora eladó. Oradea, Strada Brătianu No. 27.</p>	<p>Lakás</p> <p>A román kat. püspöki palotával szemben Briand-u. 18. sz. modern háromszobás magánház november 1-től bérebeadó a püspökségi gazdasági hivatalnál.</p>	<p>Béresnek</p> <p>rövid zongorát, vagy pianinót. Cim: Chaura, Oradea, Str. Reg. Carol 19. szám.</p>	<p>Textiles</p> <p>és rövidáru kiszolgáló 15-re helyben vagy vidékre állást keres. Szabó József, Oradea, Str. Hilária 2-a.</p>
<p>Eladó</p> <p>orvosi rendelő butorzat, operációs aggyal. Bulvardul Regele Ferdinand 36. balra.</p>	<p>Kiadó</p> <p>kétszobás alkoves lakás, fürdő- és előszobával, kertés házban, november 1-re. Oradea, Str. Ioan Ciordas 38.</p>	<p>Birtok-bérelt</p> <p>Kellő garanciával rendelkező gazda bére venne 200 hold és annál nagyobb birtokot. — Részletes ajánlatok „Sürgős” jellegre a kiadóba kéretnek.</p>	<p>Kiszolgáló</p> <p>és tanulmány felvétel. Pfaff cégnél, Oradea, Sas-passage.</p>
<p>Egészen új</p> <p>felöltő és jokarban levő öltöny eladó. Oradea, Str. Oltenia No. 29—a.</p>	<p>Kiadók</p> <p>új házban egyszobás, kétszobás s 3 szobás lakások. Oradea, Cie. Bogartu-utca 35-a.</p>	<p>Alkoholizálás</p> <p>Fiatal</p> <p>fűszeres vagy csemege segédet, aki románul beszél, felvesz az Órás-cég, Oradea, Str. Tache Jonescu 48. sz.</p>	<p>Keresek</p> <p>szakmunkás nőket perzsa szövéshez. Vesz. perzsaanyag nyírógépet. Oradea, Str. Vladuta 4. szám.</p>
<p>Eladó</p> <p>jokarban levő őszi-tavaszi felöltő és egy téli kabát. Oradea, Parcul Alba-Iulia No. 6.</p>	<p>Kiadó</p> <p>egy háromszobás, ösz komfortos lakás november 1-re. Oradea, Str. Cantemir 25. szám.</p>	<p>Jobb mindenre</p> <p>azonnalra fölvetetik. — Oradea, Str. Tache Jonescu 41. Kapuval szemben.</p>	<p>Oktatás</p> <p>Felölősséggel</p> <p>elvallalom elemisták liceumi magántanulók és liceumi rendes tanulóknak házi oktatását, előkészítését. Cim a kiadóban.</p>
<p>Jókarban</p> <p>levő fekete női téli kabát eladó. Oradea, Str. Delavrancea 16. szám.</p>	<p>Kiadó</p> <p>egy udvari szoba-konyha, spaizos lakás, ösz szes mellékhelyiségekkel november 1-ére. Str. Eliade Radulescu No. 13.</p>	<p>Mindenes szakácsnő</p> <p>október 15-i belépésre fölvetetik. Rozsákné. D. Cantemir 57.</p>	<p>Berlitz módszer szerint</p> <p>tanítók francia nyelvet, heti két óra havonta 200 lei. Cimeket a kiadóhivatalba kérek.</p>
<p>Eladó</p> <p>jó karban levő sötét kék női télikabát, kisebb alakra. Cim: Oradea, Str. Gheorghe Lazar No. 5. Szabó J.</p>	<p>Kiadó</p> <p>Strada Delavrancea 43. három szobás összkomfortos modern lakás novemberre. Sztarill.</p>	<p>Egyedülálló,</p> <p>önállóan dolgozó közművest, fizetés és teljes ellátással felvesz az Órás-cég, Oradea, Strada Tache Jonescu 48. szám.</p>	<p>Zenker Margitnál</p> <p>újabb szabászati és varrótanfolyam kezdődik október 15-én. Oradea, Bulv. Regele Ferdinand No. 44</p>

A GYERMEK

ROVATVEZETŐ:
CSÜRÖS EMILIA

AZ ELSŐ DÉR

Az éjszaka azt álmodtam,
nagy hóban járkáltam
s a befagyott patakonkon
vigan korcsolyáztam.

Reggel ahogy felbredek
kinézek — s mit látok:
Fehér lepel borítja a
háztetőt, virágot.

Azt hittem, hogy amit éjjel
szépen megálmodtam
valóra vált s mehetek a
hóba, jégre nyomban.

Megkérdeztem édesanyát:
— Ugy-e a hó esett?
— Nem kis fiam ez még csak dér —
Volt rá a felelet.

— Mert a dér a Télapónak
hírmondó küldőnce,
s ha dér lepi a világot,
a tél nincs már messze!

MARJALAKY TIBOR.

A kis rózsafüzér

Ez a történet, amit most elmondok, abból az időből való, amikor még nem voltak száguldó vasutak, sőt még biztonságos postakocsik sem. Nem lehetett abban az időben szó sürgönyözéséről, nyomozásról, nem volt még akkor gyorsan dolgozó, ügyes rendőrség, ezért kellett mindannak úgy történnie, amint történt, s ami manapság bizony nem eshetne meg olyan könnyen.

Volt egyszer egy nagyon gazdag grófi család. Gyönyörű kastélyban éltek és mindenük megvolt, amire csak szívük vágyott. Egy napon legforróbb kívánságuk is teljesült. Az óriási birtoknak örököse született. A grófi pár a vidék legjobbmódú emberét választotta a kis fiú keresztapjául, mert kapzságában a gyermek útján is vagyonát akarta szaporítani.

— Bizonyosan kap a gyerek valami pompás ajándékot a keresztapjától — mondta az anya. — Talán éppen azt a csinos vadász-kastélyt adja neki — válaszolt az apa, — amely birtokaink házában áll. Ez ugyancsak jó volna!

De mennyire csalódtak a nagyravágyó szülők, mikor a fényes keresztelő után a keresztapa csak egy szerény kis dobozt vett ki a zsebéből, amelyből egy apró rózsafüzér került elő. Ezt a kis ajándékot tette a keresztapa a pompás bölcshöz és azt mondta nagy bensőséggel: — Itt van kis keresztfiám! Jobb, drágább ajándékot nem tudok adni és kívánni sem tudok jobbat neked, mint azt, hogy a Rózsafüzér Királynője pártfogásába vegyen téged egész életeden át!

A szülők fölháborodva gondolták magukban: — Vajjon csakugyan olyan jámbor ez az ember, vagy inkább fősvény, hogy más ajándékot nem ad, csak ezt a szegényes rózsafüzért? Hiszen ez még csak nem is ezüstből való!

A kis ajándék bizony nem volt ezüstből, csak fából készült finom kézfáragás, amilyen nem volt még egy akkoriban a földön. A keresztapa észrevette a szülők bosszús csalódottságát, de nem bánta. Elmenőben ezeket mondotta:

— Ez a szerénynek látszó ajándék többet fog használni gyermeketeknek, mint a ti és a magam gazdagsága együttvéve. — Ugy hangzottak ezek a komoly szavak, mint valami jóslat...

A szülőket azonban nem vigasztalta ez. Haragudtak a keresztapára és eltitkolták ajándékát az emberek elől. Csak az öreg dajka, akire a kis gróft rábízták, érzett mély tiszteletet a szép rózsafüzér iránt, a gyerek nyakába akasztotta a művészi faragású kis láncot és megtanította őt imádkozni rajta. Gyorsan telt az idő s a kis fiú már futkározni is tudott. Egy vigyázatlan pillanatban ki is szökkent a kastélyból az utcára, talán pajtasokat keresni. Csak erre várt egy sötét arcú idegen ember, aki szép szavakkal magához edesgette a gyermeket, majd ölbe kapta s elmenekült vele. Már nagyon messzejárt a rabló a kisfiúval, mikor a szegény öreg dajka észrevette, hogy mi történt. Ijedtében és bánatában megszakadt a szíve és azonnal meghalt. A megremült szülők senkit sem kérdezhettek meg, hogy mi lett a gyermekükkel. Mindent megmozgattak, mindent elkövettek, hogy egyetlen gyermekük nyomára jussanak. A leggyorsabb lovon vágattak a szolgák a vidék minden tája felé. De hiába. A kis grófnak teljesen nyoma veszett.

Vajjon hova vitte a gonosz rabló szegényt? Az

elvetemült ember csak azért vitte magával, hogy nehéz váltságdíjat követelhesen a gazdag szülőktől. A félelmetes erdőkön keresztül való menekülés közben azonban már is utólért a büntetés. Megsebesült olyan súlyosan, hogy még ott az erdőben meghalt. A kis árva egyedül maradt a vad erdő mélyén s bizonyára a vadállatok tépik szét, vagy a hideg őszi viharban pusztul el, ha egy szegény favágó meg nem találja és magával nem viszi szegényes otthonába. Egyszerű kis favágó kunyhóban nőtt hát fel a gazdag gyermek. Egyetlen kincse a régi szép rózsafüzér volt. Egyetlen emléke, amely boldog gyermekiségére emlékeztette, de egyetlen vezetője és tanítója is, amely munkára és istenfélelemre nevelte.

A gazdag grófi kastélyban a gyermek eltűnésével eltűnt az öröm, a boldogság is. Az anyagi csapások is egyre-másra érték a szomorú szülőket. Rög nem voltak már büszkéek, nagyravágyók!

Tizenöt hosszú év telt el így.

Az egykor jómódú gróf már maga dolgozott a mindennapi kenyeréért.

Egy nehéz útja alkalmával, lovai megbokrosodtak az erdőben és a gróf a kocsis alá került. Sokáig feküdt eszméletlenül, míg a jólelkű favágó rá nem akadt. Mikor újra magához tért a gróf, csodálkozva nézett körül a favágó szerény szobáskájában. Ágya végénél deli, szép fiúcska imádkozott. Ujjai között a régi rózsafüzér szeméit pergette.

Ki tudja leírni az apa örömét, mikor felismerte elveszett fiacskáját! Ki tudja elmesélni a viszontlátás boldogságát a szülői házban, a grófi kastélyban. Odavitték az öreg favágót is, hogy jóságát jószággal viszonozzák. A grófné a legboldogabb és legvallásosabb asszony lett az egész környéken. Az egykor lenézett és megvetett kis rózsafüzért pedig a ház legdrágább kincsének tekintették, csodaként tisztelték, amely nélkül élete végéig gyászolhatta volna az elveszett gyermeket a szomorú grófi pár, a fiúcska pedig sohasem találta volna meg szerető szüleit. Harom egymást szerető ember köszönhetette boldogságát a kicsi rózsafüzérnek.

Németből fordította: Paál Annuska.

REJTVÉNYEK

SZÖREJTVÉNYEK

H	ta	mén	ő
I			Poéta

Magyar Lapok, Jókai Mór

K	E	R	D	S	Kerék, kerék

Készült a Szent Gáspár-nyomda Rt. környomógépén, Oradea, Strada Regele Carol II, No. 2.

„Mi leszek, ha megnövök?”

Az ilyen című nyári pályázatunkra beérkezett dolgozatok közül leközöljük még az alábbiakat:

En varrónő szeretnék lenni, hogy tudjak magamnak varrni. És jó gazdasszony is, aki tud mosni, vasalni, a kertben dolgozni, főzni, takarítani. És szeretnék könyvtárosnő is lenni, hogy olvashassak jó könyveket.

Strosz Ilonka.

Ha a jó Isten megsegít, hogy szépen felnövök, én rőfőskereskedő szeretnék lenni. Azért mert a ruha mindig kell, nem kerül nagy fáradságba és a mindennapi kenyeremet megkeresem, ha becsületes és szorgalmas leszek.

Sántha Ferenc.

En gyógyszerész szeretnék lenni, de hogy ha nem lehet diplomát szerezni, azt gondoltam, hogy elvégzem a négy gimnáziumot és elmegyek egyévi továbbképzőre. Azután majd megtanulok varrni. Később kimegyek Párizsba a rokonaimhoz, hogy megtanuljak franciául és majd ha hazajöttem, nyitok egy női divatszalon.

Márton Erzsike.

Gazdasszony szeretnék lenni, mert szeretek főzni, vasalni, mosni, mosogatni és be-főtteni csimálni.

Fábián Mária.

Azt kérdezi Eminéni, hogy mi szeretnék lenni? Nagyon, de nagyon szeretnék tanulni Minden érdekel. Azt mondta édesapám, megtanít dinamót tekeresni, de ha gimnázista nem leszek, nem értem meg. Megsúgom úgy titokban, ha nem sikerül a szeredai gimnáziumba járni, máshová küldeni nincs pénze édesapámnak, mert Laci a fontosabb. Csak azt bánom, hogy miért nem küldtem bár egy szál virágot Eminéninek Laciól, ő is ott volt a szerkesztőségben a cserkészek között. Ilyenformán azt hiszem, segítőtje leszek édesanyámnak. Legyen, amint a jó Isten akarja.

András Erzsike.

En ha megnövök, kozmetikus szeretnék lenni, mert édesanyámék nem tudnak tovább taníttatni. És jó gazdasszony is, mert szeretek főzni.

Träger Illdikó.

En ha megnövök, pap szeretnék lenni. Ugy tervezem, hogy misszionárius pap leszek. Ez a gondolat úgy jutott eszembe, hogy egyszer azon gondolkodtam, hogy mi leszek, ha megnövök, de nem bírtam kitalálni. Akkor elmentem anyukámhoz megkérdezni. Ő azt mondta: — A mai világban a legszebb állás a papi állás. — Hát én is úgy gondoltam jónak, ahogy anyukám mondta. Azután elmesélte, hogy ott Afrikába a pogányok bálványt imádnak. Egyszer a tiszteleendő urtól hallottam, ők tudják, hogy van Isten, de nem tudják hol és ki az? Hát akkor nekünk kötelességünk tudokra adni, hogy ki az igazi Isten. Ezért szeretnék én misszionárius pap lenni.

Matos Ferenc.

Adjon Isten drága gyermekek, hogy mind-egyiketek arra a pályára léphessen, ahová szívevágya, kedve és tehetsége hívja. Az életben ügyis az a legfontosabb, hogy bármely pályán indultunk is el, teljes odaadással és becsületesen álljunk meg a helyünket.

Szeretettel köszöntelek mindnyájtokat

Eminéni.

A 223. számban közölt rejtvényeink helyes megfejtése:

I. Benedek Elek, II. Asztal, szék, fal, rózsá, papíros.

Megfejtették: Vadász Erzsike, Müller Öcsi, Márton Erzsike, Szász Margitka és Bandi, Vargha Ferike, Kenesei Béla, Kacsó Klári, Péteri Kálmán, Szabó Géza, Kelemen Iluska, Kovács Bözsi, Molnár Kató, Szabó Sándor és Palika, Sarkadi János.

A sorsoláson Vargha Ferike (Cluj) nyert a mesékönnyvet.